

ŠentRUPERT

Glasilo Občine Šentrupert

LETO: XX. / 3
jesen 2018

Glasilo izhaja štirikrat letno
Za občane Občine Šentrupert brezplačno

Pogovor z Jožetom Zupanom ob izidu knjige in življenjskem jubileju: V objemu življenja	5
Pogovor z Jožetom Frelihom o Šentrupertu včeraj, danes in jutri: »Ko je kazalo, da bo Šentrupert izumrl, smo še bolj pljunili v roke ...«	8
Od vasi do vasi: Ni vsaka vas Slovenska vas, 2. del	19

Županova beseda

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Jesen je tu. Letos je sadje bogato obrodilo in marsikatera veja ni zmogla teže plodov in se je zlomila. Ob tako bogati letini marsikdo pripomni, da bi bilo bolje, če bi bilo malo manj, pa vsako leto. Ampak tako je tudi v življenju. Letina na zasebnih, poslovnih, srečnih, zdravstvenih in drugih vejah ni vedno bogata in enaka. Včasih pride pozeba, včasih suša, včasih toča, neurja in še kaj. Pa vendar je jasno, da ne moremo pričakovati bogate letine, če v to ne vlagamo svojega truda, če ne negujemo in ne skrbimo za vse veje našega življenja. Marsikje je treba vlagati več let, celo desetletje, da veje obrodijo zelene sadove. Pomembno je le to, da ne obupamo, da vse začnemo z dobrimi nameni, tako zase kot za okolje, v katerega smo vpeti. Nenazadnje je podobno na vseh ravneh družbene ureditve: v državi, pokrajini, občini, krajevni skupnosti. Če se večina ljudi trudi za dobrobit vseh, za napredek, za boljše medsebojno razumevanje, za zdravje, za gospodarski razvoj potem rezultat zagotovo ne more izostati. Prav vsak izmed nas pa lahko prinese vsaj majhen delček k temu rezultatu. Kritiziranje, obsojanje, črne napovedi in negodovanje še predem se kaj zgodi zagotovo ne morejo pozitivno vplivati. Naj bo to vodilo za vse, ki živimo v naši lokalni skupnosti. Vabilo k vključevanju v razmišljanje o naši prihodnosti velja predvsem mladim, ki bodo od starejših prevzeli to, kar imamo. Kakor si boste zamislili vašo prihodnost in kolikor boste vlagali v negovanje te vizije, toliko boste tudi uspešni v doseganju ciljev.

Prav v teh mesecih se intenzivno ukvarjamo z eno izmed pomembnih vizij Šentruperta v prihodnosti – to je ureditev trga. Občina je izvedla vabljeni arhitekturno-urbanistični natečaj, s katerim je komisija izbrala rešitev, ki jo sedaj dodatno pilimo, negujemo, dopolnjujemo in peljemo proti končni različici, ki bo zadovoljila kar največ pogledov, potreb in želja vseh nas in tistih, ki k nam prihajajo. Vse prispele rešitve smo razstavili in odprli knjigo pripomb, v katero ste zapisali kar nekaj dobrih predlogov. Javna predstavitev je prav tako prinesla spremembe in pripravo končne rešitve, ki bo razdeljena v več faz, za vsako od njih pa bo pripravljena ustrezna projektna dokumentacija, ki bo podlaga za začetek del. Pred tem bo konča zmagovalna rešitev »vgrajena« v OPPN (občinski podrobni prostorski načrt), ki bo javno razgrnjen predvidoma v novembru.

Vzporedno poteka še priprava projektne dokumentacije za izgradnjo obvoznice, ki bo prav tako fazona. Celotna trasa je geodetsko posneta, pripravljene so pogodbe za odkupe zemljišč, izvajajo se dogovori in usklajevanje z lastniki.

Vesel sem, da se je končno začela tudi regulacija Bistrice od kulturnega doma do Poštaj. Za projekt, ki je bil aktualen že pred petimi leti,

so bila letos v proračun zagotovljena sredstva in dela se že izvajajo. Poseg bo pripomogel k urejenosti brežin in večji poplavni varnosti.

Konec meseca bodo šentruperski gasilci lahko pridobili v last zemljišča, namenjena izgradnji novega gasilskega doma, vložili bodo tudi že pripravljeno projektno dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Prepričan sem, da bo tako naše osrednje društvo lahko s skupnimi močmi vseh nas zgradilo sodoben dom za potrebe sedanje in nekaj naslednjih generacij.

Zaradi rekonstrukcije ceste iz smeri Slovenske vasi proti trgu smo z lastniki zemljišč podpisali večino pogodb za odkupe potrebne zemlje, še vedno pa čakamo na objavo razpisa za izbor izvajalca s strani DRSI. Razpis je po zadnjih informacijah pripravljen in v službi za javne razpise čaka na objavo. Pohvalil bi lastnike zemljišč ob cesti, saj nismo imeli nobenih večjih težav. Vsi, ki so želeli podrobnejše informacije, so se lahko oglasili na občini pri meni ali dobili pisne obrazložitve. Še največ časa in dela je bilo z lastniki, ki so v tujini, tudi v Avstraliji recimo. To zahteva kar nekaj komunikacije in usklajevanja, saj je treba podpise overiti pri notarju. Vsi že težko čakamo začetek del in prepričan sem, da bo rekonstruirana in urejena vpadnica prinesla povsem drugačno sliko vstopa na trg.

Pripravljamo se tudi na prvo fazo prenove šolskih igrišč. Pridobili smo ponudbe, projekt razdelili v več faz in začeli z zbiranjem dodatnih sredstev, da bi v prvi fazi lahko obnovili največ, kar se da, povabili smo tudi društva in podjetnike.

Prav v teh dneh pa potekajo dela na dveh cestah na obrobju občine, in sicer na cesti na Ravnah in povezovalni cesti Hrastno-Hom. Do konca septembra bosta obe cesti tudi dokončani. Konec junija in v začetku julija pa so se dela izvajala na povezovalni cesti Zaloka-Zabukovje. Tu velja pohvaliti izjemen aganžma krajanov na čelu z Ludvikom Ahlinom in Petrom Pavlinom, ki so s svojim delom pripomogli k znižanju stroškov celotne investicije, kar je pomenilo, da smo lahko naredili več. Poleg tega pa so takšne delovne akcije lahko zgled za vse ostale, saj je poleg dela to tudi priložnost, da se med sabo srečamo in utrjujemo medsebojne vezi.

Več o projektih in dogajanjih v društvih in občini si boste lahko prebrali še v glasilu. Hvala vsem, ki ga soustvarjate.

Vsem skupaj želim obilo veselja ob obiranju bogatih sadov letošnje jeseni. Družite se, pogovarjajte se, sodelujete in tako ustvarjajte lepši svet.

Rupert Gole, župan

Beseda urednice

Sladki sadeži življenja

Ko se to poletje potaplja v jesen, še malo drugače gledam na sladke (in včasih jokajoče) sadeže, ki nam jih daje življenje. In lepo je uživati v njih. Tudi sama ugotavljam, da so sadovi dela, v katerega vložiš več truda in ljubezni slajši od tistih, ki te v življenju doletijo mimogrede.

PTo dobro vesta tudi častna občana naše občine, Jože Zupan in Jože Frelih, ki jima namenjam del te številke občinskega glasila. Oba sta velika človeka, ki si zaslužita poklon in občudovanje. Predvsem občudujem njuno strast do dela in zavedanje, da je bistvo doma. »Čim bolj se tanjšajo leta, tem bolj je živo spoznanje, da je družina največji vir in navdih življenja, ne glede na to, da je še

cela vrsta takih, ki so mi dragi. Pokonci me drži spoznanje, da je vendarle na svetu veliko dobrih ljudi ...« razmišlja profesor Zupan. V dobro soljudi, predvsem sokrajanov, verjame tudi gospod Frelih, ki zadnja leta z zadovoljstvom, hkrati pa tudi kritično, gleda na razvoj Šentruperta: »Danes z veseljem opazujem razvoj in urejenost okolice Šentruperta, dosežene v zadnjem času.« Obema častnima občanoma želim, da z velikim zadovoljstvom uživata v sadovih svojega dela.

Lahko pa smo srečni, da nas, pravzaprav na domačem pragu, poleg zgoraj omenjenih navdušuje še toliko dobrih ljudi. Med njimi tudi trije, ki so, vsak po svoje, zaznamovali prostor in čas ter sredi septembra dopolnili Rastočo knjigo občine Šentrupert: Justina Frelih, dr. Jože Uhan in dr. Vera Smole.

O vsaj petih izjemnih ljudeh torej pišemo tokrat. Naj nam bodo v ponos in navdih. Skupaj zmoremo več in bolje.

urednica Mateja Leban
mateja.ramovs@gmail.com

Občinski svet Občine Šentrupert

26. redna seja, 21. junij 2018

Občinski svet je na junijski redni seji sprejel spremembo Odloka o ustanovitvi Javnega podjetja Energetika Šentrupert d.o.o., s katero je ukinil nadzorni svet družbe. Ukinitve nadzornega sveta sta predlagala vodstvo družbe in nadzorni svet sam, saj se bo tako racionaliziralo korporativno upravljanje družbe. Funkcijo nadzora bo po novem opravljal družbenik neposredno, to je Občinski svet Občine Šentrupert. Odlok o spremembi Odloka o ustanovitvi Javnega podjetja Energetika Šentrupert d.o.o. je bil objavljen v Uradnem glasilu e-občina, št. 5/2018, 29. 6. 2018.

Člani občinskega sveta so se tudi seznanili z letnim poročilom Javnega podjetja Energetika Šentrupert d.o.o. za poslovno leto 2017, ki ga je predstavil direktor Marko Kos.

Sprejet je bil drugi rebalans proračuna Občine Šentrupert za leto 2018. Odlok o rebalansu 2. proračuna Občine Šentrupert za leto 2018 je bil objavljen v Uradnem glasilu e-občina, št. 5/2018, 29. 6. 2018.

Člani občinskega sveta so na junijski seji skladno z določili Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki je začel veljati 15. marca 2018, opravili prvo obravnavo predloga Odloka o turistični in promocijski taksi v Občini Šentrupert, s katerim občina na novo določa višino turistične in promocijske takse. Prav tako so opravili prvo obravnavo predloga Odloka o pokopališkem redu v Občini Šentrupert, ki ga je treba sprejeti na podlagi določil Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti. Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti nalaga občinam, da zagotovijo izvajanje 24-urne dežurne službe in pokopališko dejavnost skladno s tem

zakonom, ki je bil sprejet 15. oktobra 2016. Oba predloga novih odlokov sta bila ocenjena kot primerna in bosta do naslednje redne seje občinskega sveta pripravljena za drugo obravnavo.

Občinski svet je sprejel tudi drugo dopolnitev Načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem Občine Šentrupert za leto 2018, ki je bila potrebna zaradi načrtovane izvedbe rekonstrukcije državne ceste Slovenska vas–Šentrupert, odcep do trga v Šentrupertu, ter zaradi zagotovitve zemljišč za potrebe gradnje novega gasilskega doma v Šentrupertu.

Svetniki so na seji sprejeli še odločbo o oprostitvi plačila nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za zavezanca, ki izpolnjuje pogoje za oprostitev.

Župan je ob koncu seje svetnike seznanil s potekom ostalih aktivnosti in projektov Občine Šentrupert. ➤

4. dopisna seja, 27. avgust 2018

Občinski svet Občine Šentrupert je na dopisni seji podal soglasje za odprtje novega, šestega oddelka dnevnega varstva v Vrtcu Čebelica pri OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert v šolskem letu 2018/19, soglasje k predlogu sistemizacije delovnih mest za Vrtec Čebelica za šolsko leto 2018/19 ter soglasje k oblikovanju oddelkov in uporabi povečane normativa pri tem.

Občinski svet je potrdil tudi Sklep o

določitvi cen vzgojno-varstvenih programov v Občini Šentrupert. Cene dnevnega programa v vzgojno-varstveni enoti Vrtec Čebelica pri OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert znašajo:

- za oddelk prvega starostnega obdobja 479,12 EUR mesečno na otroka,
- za kombinirani oddelk 388,95 EUR mesečno na otroka,
- za oddelk drugega starostnega obdobja 347,85 EUR mesečno na otroka,

- cene za zamudne ure: zamudna ura nad 9 ur bivanja otroka v vrtcu se v poslovnem času zaračuna 7,30 EUR, zamudna ura bivanja otroka v vrtcu po poslovnem času se zaračuna 9,50 EUR.

Nove cene veljajo od 1. septembra 2018 naprej.

Zapisniki sej občinskega sveta so po potrditvi v celoti objavljeni na spletni strani Občine Šentrupert.

Mateja Jazbec, direktorica občinske uprave

Lokalne volitve 2018

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije mag. Matej Tonin je 13. julija 2018 razpisal redne volitve v občinske svete in redne volitve županov. Redne volitve v občinski svete in redne volitve županov bodo v nedeljo, 18. novembra 2018. Za dan razpisa volitev, s katerim so začeli teči roki za volilna opravila, se šteje 3. september 2018.

Za izvedbo volitev v občini Šentrupert skrbita Občinska volilna komisija Občine Šentrupert in Državna volilna komisija. Državna volilna komisija je sprejela rokovnik za izvedbo volilnih opravil za redne volitve v občinski svete in redne volitve županov, Občinska volilna komisija pa skrbi za sprejem vseh ostalih potrebnih aktov in za organiziranje vseh potrebnih volilnih organov, da bodo lahko redne volitve 18. novembra 2018 potekale nemoteno.

Volivce že zdaj obveščamo, da je Občinska volilna komisija spremenila sedeža volišč za tretjo in četrto volilno enoto, ki sta bila do zdaj v Kulturnem domu v Šentrupertu.

SEDEŽI VOLIŠČ so:

- Volišče 1 za območje prve volilne enote (za naselja Gorenje Jesenice, Roženberk, Dolenje Jesenice, Mali Cirkov pri Šentjanžu): Gasilni dom Dolenje Jesenice

- Volišče 2 za območje druge volilne enote (za naselja Vesela Gora, Straža, Slovenska vas, Trstenik, Zabukovje): Kovinoprodaja, Slovenska vas 5
- Volišče 3 za območje tretje volilne enote (za naselja Brinje, Šentrupert, Rakovnik pri Šentrupertu, Prelesje, Bistrica): Osnovna šola dr. Pavla Šentrupert, Šentrupert 57, ŠENTRUPERT I
- Volišče 4 za območje četrte volilne enote (za naselja Ravniki, Škrljevo, Draga pri Šentrupertu, Okrog, Zaloška, Kamnje, Vrh, Hrastno, Hom, Ravne nad Šentrupertom, Kostanjevica): Osnovna šola dr. Pavla Šentrupert, Šentrupert 57, ŠENTRUPERT II
- Volišče 901 za predčasno glasovanje: Dežela kozolcev Šentrupert – predavalnica Kovačija, Šentrupert 5.

Vsi volivci bodo tako kot pri vsakih volitvah na dom prejeli obvestila, v katerih bo informacija, na katerem volišču je posamezni volivec vpisan v volilni imenik in na katerem volišču bo lahko oddal svoj glas.

Vse informacije v zvezi z izvedbo rednih volitev v občinski svet in rednih volitev župana so dosegljive na spletni strani Občine Šentrupert pod zavihkom »Lokalne volitve 2018«.

Občinska volilna komisija

V OBJEMU ŽIVLJENJA

Pogovor s častnim občanom Jožetom Zupanom ob izidu knjige in življenjskem jubileju

*V objemu besed
iščem svojo sled,
odkrivam lepoto življenja,
veselim se življenja,
sem v objemu življenja ...*

To so uvodne besede v novo avtorsko knjigo *V objemu življenja* Jožeta Zupana, ljubitelja življenja, besed in lepega. Je avtor razstav Izvirne ilustracije mladinskih del, Slovenske slikanice za otroke sveta ter stalne razstave Rastoča knjiga Temeniške in Mirnske doline v Trebnjem, ki so se ji v Šentrupertu pridružile še postavitev Rastoče knjige Občine Šentrupert, Rastoče knjige svetovne mladinske književnosti in Rastoče knjige OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert. Moj sogovornik ima veliko spoštovanja do kulturne dediščine in željo, da se vrednota lepega ohrani za bodoče rodove. Tako obe stalni razstavi daje v varstvo strokovnjakov pod okriljem Galerije likovnih samorastnikov.

Profesor slovenskega jezika, dolgoletni ravnatelj šentruperske osnovne šole, častni občan Občine Šentrupert ter predvsem velik ljubitelj slovenske besede in kulture v najširšem pomenu besede je s knjigo, kako drugače, obeležil tudi svoj osemdeseti rojstni dan. Ob tej priložnosti sva govorila o njegovih objemih življenja.

Kot številnim Šentrupečanom je tudi meni dobro znano, kako ste mlade navduševali nad lepim, knjigo, ilustracijo, jezikom, kulturo. Že samo če obiskuješ šolo galerijo, hočeš nočeš razviješ odnos do lepega. Upam si trditi, da sta poleg mene z ženo Danico na pot lepega popeljala še marsikoga. Kako pa ste vi v mladosti prišli

li v stik z lepoto jezika? Ste tudi vi imeli kakšnega Zupana, ki vas je spodbudil k temu?

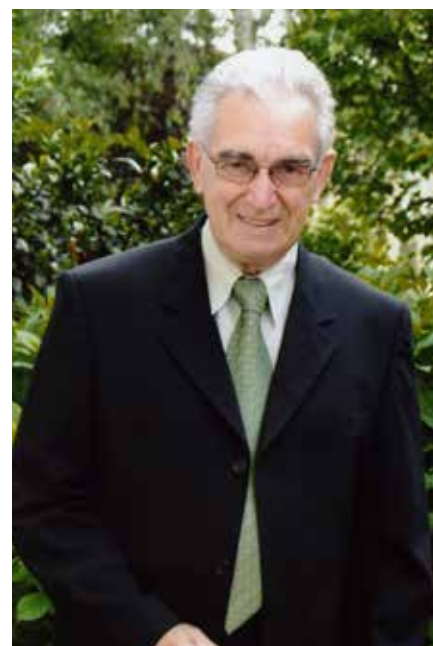
Na odločitev, da bom življenje posvetil materinščini, ni vplivala le ena sama oseba, pač pa več vzporednih stvari. Prav gotovo je bil podzavestno tudi mamin vpliv, ki se je kazal v skupnem sodelovanju pri ljubiteljskem gledališču. Nikakor pa mimo mene ni šel vpliv deset let starejše sestrične Silve, s katero sva bila med vsemi sorodniki v življenju najbolj povezana. Terno v življenju pa sem zadel z ženo Danico, saj je bila obema materinščina ena sama ljubezen.

Gotovo je na odločitev, da postanete gorenjski Šentrupečan, vplivala prav Danica, s katero skupaj poskrbela za pedagoško zgodbo o uspehu. Čudenje nad tem, kaj vse lahko učitelj stori za svoje učence, je v spominu na vas v Biografiji avtorja Tadeja Goloba izrazila tudi Milena Zupančič. » ... Kasneje je bil ravnatelj v Šentrupertu na Dolenjskem, ki jo je tako uredil, da je postala nekaj posebnega. Dvakrat sem gostovala tam in se samo čudila, česa vsega ob učnem programu so tisti otroci deležni.« V njeno srce pa ste se sicer zasidrali kot njen prvi režiser. Kdaj obžalujete, da niste ostali bolj dejavni v gledaliških vodah?

Milena Zupančič je name naredila ve-

lik vtis kot desetletna deklica, ki je že s svojim prvim nastopom pustila trajni pečat v mojem spominu. V šolskih letih pa se nisva srečevala, saj je med nama v starosti osem let razlike. Več je vredno, da sva vse življenje drug do drugega ohranila spoštljiv odnos. Razumljivo je, da je med prvimi tudi dobila knjigo *V objemu življenja*, a tudi meni je svojo biografijo poslala takoj po izidu. Spremno besedilo bom skrbno hranil. Ko sva se naslednjič sreča- ➤

Jože Zupan na dan, ko je postal častni občan občine Šentrupert.

la, sem prišel z dolenskim pušeljcem, kot imenujem pozornost s cvičkom. Obžalovanja, da nisem zašel v gledališke vode, pa ni bilo. Sem srečen človek; skozi stranska vrata sem uresničil vse tisto, kar me je veselilo.

Avtor spremne besede vašega novega dela V objemu življenja dr. Matjaž Kmecl je najbolj očaran nad "mnostvom vsega, kar je ta zagnani kulturnik počel". Po končani profesionalni karieri ste postali upokojenec brez prostega časa v najširšem možnem pomenu. Mene pa navdušuje, da imate poleg vsega tudi vedno res zglede urejen vrt. So rože in vrtničkanje vaš prostor, kjer se ustavite, zadihate, zberete misli?

Vse moje življenje je povezano z načrtovanjem; če veliko načrtuješ, se prav gotovo nekaj uresniči – če ne načrtuješ, propadeš. Čeprav mi je bila vsa dejavnost v šoli kot konjiček – naj bo poučevanje materinščine ali delo v knjižnici – vedno sem moral imeti še kaj zraven. Nekdanja kolegica in dobra prijateljica Marija Gabrijelčič me je naučila, da je energetskega potenciala prirojen.

Ne strinjam pa se s frazo, da upokojenici nimamo časa – zase pravim: Časa imam toliko, kolikor ga hočem komu posvetiti. Zato je tudi v tretjem življenjskem obdobju izgubljen dan, če nisem ničesar vidnega naredil. Še zdaj imam navado, da na list napišem, kaj bi bilo dobro tistega dne narediti. Če mi ne uspe, nisem nejevoljen – bom pač to storil naslednjega dne ali naslednje dni. Delo mi še danes daje smisel življenja.

Res je, vrt je moje veselje, sprostitve, v zadnjem času pa tudi bolečina, ker zaradi zdravstvenih razlogov ne smem vrteti lopate v rokah. Na srečo blaži bolečino Danica, ki me je pri najtežjih opravilih povsem nadomestila. Ljubezen do vrta je posledica mladostne želje, da bi bil vrtnar. Profesorica likovne vzgoje mi je vcepljala željo po lepem, ki je bila res kmalu prisotna, ravnatelj, ki mi je bil kot drugi oče, pa me je prepričal, da sem šolanje nadaljeval, vrtnarjenje pa ohranil za vse življenje kot konjiček – sem sodijo tudi številne ikebane – če že hočete, tudi vsa ljubezna do ilustracij in slikanic mi je zaradi želje po lepem nadvse blizu.

Že dobrih 45 let ste povezani z gibanjem Bralna značka; v letih med 1979 in 1983 ste bili tudi njen predsednik. Uredili ste tudi

Jože Zupan s svojo družino, ko je postal Schwentnerjev nagrajenec.

šolsko knjižnico. Je prav to, da bi mladi brali kakovostno, vaše življenjsko poslanstvo?

Res ima Bralna značka (malce sorodno tudi Bralno društvo) posebno mesto, ker je z njo združeno dvoje: knjiga in bogatenje ob njej. Biti predsednik takšnemu gibanju – to je izredna čast. Svoj mandat bi podaljšal, če ne bi prav v tistem času postal še ravnatelj. Sodobno mladinsko delo mi je še vedno vir zadovoljstva ob branju, zaljubljen pa sem v slikanice, ker so obogatene z ilustracijami, ki so bližnjica h knjigi – naši ilustratorji pa so vrhunski. Vse življenje pa ob Bralni znački vem, da mladi ogromno zmorejo, a brez mentorja bi marsikateri zakladi ostali skriti. Nadvse imam v lepem spominu širjenje branja na avstrijskem Koroškem in sem hvaležen vsem, ki so podpirali prizadevanja za ohranjanje materinščine.

Kot starosta Bralne značke sem bil večkrat tudi urednik ali avtor razstave – Kulturno izročilo bralnih značk, 45-letnica gibanja, še posebej pa sem bil vesel urejanja zbornika ob 50-letnici Bralne značke Življenje je potovanje.

To, da sem bil več kot 41 let povezan s knjižnico, je življenjski blagor. Z veseljem sem vsrkal spoznanju o prostem pristopu do knjig – ko sem prišel, je bila prva ureditev še v zaklenjenih omarah. Pri nabavi sem bil zrl pozoren, da so tudi ob pomanjkanju sredstev v knjižnico prišla kakovostna dela – gledal sem tudi, da je bilo kakovostnih del v

večjem številu izvodov. Poceni vseh knjig ni bilo na seznamu. Le kakovostna knjiga vodi k obogatitvi osebnosti.

Že od začetka enciklopedičnega gibanja Rastoča knjiga (s podporo Državnega sveta RS) ste tudi sodelavec in avtor posameznih celostnih predstavitev pri tem projektu. Je Rastoča knjiga lahko vrednota tudi za mlade?

Brez dvoma, saj se širijo Rastoče knjige po šolah kot gobe po dežju. Namen Rastoče knjige je tudi v poslanstvu, da obogatiš sebe z vrednotami življenja, hkrati pa se zavedaš, da svet ni od danes, pač pa so v njegovo življenje vtakne vrednote preteklosti.

Moram ponoviti misel idejnega pobudnika dr. Janeta Gabrijelčiča, ko mi je zatrdil, da me bo Rastoča knjiga še kako obogatila. Jaz pa sem naivno mislil, da je vse osrednje ustvarjanje že za menoj. Vesel sem, ker sem se zmotil. Obogatil sem se s številnimi osebnostmi – če ne bi bilo Rastoče knjige, bi mnoga vedenja in spoznanja zamrla. S kakšnim užitek sem odkrival vsako ime – je pa dolgo časa moralo zoreti v meni, preden sem predlog posredoval.

Za svoje delo ste dobili številna priznanja. Plaketo občine Trebnje, Schwentnerjevo priznanje, visoko odlikovanje častni znak svobode RS, postali ste častni občan občine Šentrupert ... Katero vam pomeni največ?

Priznanja so vedno vznemirljiva, a lahko rečem, da so zaslužena, zato so mi vsa draga. Hkrati pa vem, da bi še marsikdo zaslužil priznanje, a ga okoli, v katerem delu, ne izpostavi. Imel sem srečo, ker sem živel z ljudmi, ki so spoštovali moje delo; največ priznanj je prišlo kar v Ljubljani. Najbolj pozorna je bila Bralna značka, saj sem z njeno pomočjo dobil nagrado vzgoje in izobraževanja, postal prvi promotor branja in dobil prestižno Schwentnerjevo nagrado, o kateri nikoli nisem niti sanjal, kaj šele, da bi jo dobil.

Če omenim še omenjena priznanja, lahko rečem, da sem dobil plaketo občine Trebnje pri svojih 37 letih, preden sem postal ravnatelj, častni znak me spominja kot nagrado za počastitev stoletnice Lunačkovega rojstva. Da sem postal častni občan občine Šentrupert, pa mi je dragoceno zato, ker nisem tu rojen – a so predlagatelji začutili, da živim za Šentrupert, kot da je to moj rojstni kraj – ali tako, kot mi pravi prijatelj dr. Matjaž Kmecl: Gorénjski Šentruperčan!

In kaj mi največ pomeni? Prijazna beseda nekdanjih učencev, vedno živ spomin na prvo generacijo ali spoštljiv odnos učiteljev, ki s toplino govorijo o mojem obdobju ravnateljstva.

Dolga vrsta pa bi bila tistih učencev, na katere sem danes jaz ponosen ...

Ste tudi urednik in avtor številnih knjig in zbornikov. Kako nastajajo vaša dela in katero od njih vas je najbolj zaznamovalo?

Uredništvo mi je bilo že v študentskih letih usojeno – urejeval sem glasilo Pomladno jutro – lastnoročno pisano v enem samem izvodu. Pomembno mesto ima v svojem razvoju tudi Samorastniška beseda – deset let njene življenja se je odvijalo v Trebnjem, nadaljevalo pa v Novem mestu kot revija Rast.

Dolga leta sem bil vodja občinskega aktiva za slovenski jezik; pod njegovim okriljem sem več kot dvajset let urejal posebno glasilo Srečanja, v katerem so sodelovali mladi literati z vseh šol nekdanje skupne občine Trebnje. Po mojem mnenju strokovnjakov je to glasilo sodilo v vrh literarnega ustvarjanja mladih – tudi po zaslugi odličnih mentorjev.

Trideset let je bilo sožitje s šolskim glasilom Preproste besede – ime smo izbrali po imenitni pesmi Toneta Pav-

čka – kjer sem po svojih močeh skušal nadgraditi delo novinarskega krožka mentorice Danice Zupan; veliko nepozabnih trenutkov je bilo povezano z njim. Od vsega začetka sem sodeloval pri domačem glasilu ŠentRUPERT in bil tudi petnajst let urednik. Že več kot petnajst let pa sem zunanji sodelavec glasila Doma starejših občanov Naši skupni dnevi.

Vse urejanje glasil je bilo kot uvod v številne zbornike – preveč bi bilo dolgočasno, če bi jih našteval – naj omenim samo tri: Dr. Pavel Lunaček, Preproste besede in Korenine naše preteklosti – ne morem mimo, ne da bi omenil še dva – S prijateljstvom do konca in že omenjenega Branje je potovanje. Vse to je bilo spodbudno za urejanje marsikatere knjige – če drugega ne, pa sem napisal spremno besedo. Koliko je takih knjig, še nisem preštel – vem pa, da je tega še precej več, kot je vidno na razstavi Rastoča knjiga občine Šentrupert, kamor me je umestila občina Šentrupert kot priznanje in zahvalo za minulo delo.

Prava knjižna bera pa so tri knjige: Srečavanja, V objemu besed in zdaj še V objemu življenja. Vendar zaradi tega še nisem pisatelj – najraje ponovim misel novomeške knjižničarke Slavke Kristan, da sem vrtnar besed. Srečavanja predstavljajo zbirko pogovorov z znanimi in manj znanimi osebnostmi s portretnimi skicami akademske slikarke Melite Vovk; nastala je ob moji šestdesetletnici. Pravijo, da je rojstvo knjige kot rojstvo otroka, jaz pa sem tisto leto slavil skupaj z Danico in s hčerkama Damjano in Tadejo še rojstvo vnuka Juliana in vnukinje Alme. Okrog 70-letnice je izšla knjiga V objemu besed – pregled različnih dejavnosti, le prvo poglavje je avtobiografska črtica. Vmes med obema knjigama smo se obogatili še z vnukom Aleksom. Obema knjigama je dal slavospev znani znanstvenik dr. Igor Saksida.

Ko sem nedavno obujal spomine na Severina Šalija v knjigi Srečavanja, sem ugotovil, da me ta knjiga še vedno pritegne ...

Na knjigo V objemu besed pa imam lep spomin tudi zato, ker si je ena izmed dejavnosti pri Bralni znački prevzela ime V objemu besed; tak pa je tudi slogan, ki ga ima knjižnica v Novi Gorici.

Letos pa je tik pred vašim osebnim praznikom izšla knjiga V

objemu življenja s spremnim besedilom dr. Matjaža Kmecla. Knjiga je nekakšno nadaljevanje dela V objemu besed, obenem pa spomin in zahvala tistim, ki ste jih srečevali na svoji poti. Meni najbolj presunljiv zapis v vaši novi knjigi je gotovo uvodna Hvalnica življenju, ki je še bolj ganljiva zato, ker je napisana na roke. Ko jo človek prebere, se ne more načuditi ljubezni do življenja in želje po njem. Poln ljubezni do življenja je tudi "notranji" konec knjige, kot ga je poimenoval dr. Matjaž Kmecl: "Jaz pa kličem k življenju, znova in znova!" Ko človek pogleda nazaj in je v tem pogledu toliko uspehov, se gotovo izlušči tudi misel o tem, kaj bi naredili drugače, če sploh kaj?

Najbolj pestro pot ima knjiga V objemu življenja. Imam navado, da vsako leto buden pričakam novo leto – ob branju pesmi in poslušanju klasične glasbe, četudi se mi najdražji ne pridružijo. V to vzdušje pa se je vrinila tudi slutnja časa, ki prihaja. Ker sem razpoznaven po svoji pisavi, sem novoletno razmišljanje lastnoročno napisal.

Drugo poglavje je nastalo, ko so me že zelo zgodaj povabili, naj bi bil govornik ob odprtju kulturnega doma na Bohinjski Beli. Žal se je novoletna slutnja uresničila in kar za nekaj mesecev sem misel na knjigo opustil. Ko pa se je zdravje postopoma vračalo, je tudi oživila misel na knjigo – dokončno je bilo gradivo oblikovano v zdravilišču.

Danes je več življenja v meni kot v preteklosti; res sem hvaležen dr. Kmeclu, ker je s svoji delom potrdil, da vse različno delo ni bilo zaman.

Knjigo posvečate "njim, ki so mi najdražji". Torej, čeprav nas obkrožajo izjemni ljudje, je bistveno še vedno doma?

Čim bolj se tanjšajo leta, tem bolj je živo spoznanje, da je družina največji vir in navdih življenja, ne glede na to, da je še cela vrsta takih, ki so mi dragi. Potkonci me drži spoznanje, da je vendarle na svetu veliko dobrih ljudi ...

Mateja Leban

POGOVOR Z JOŽETOM FRELIHOM O ŠENTRUPERTU VČERAJ, DANES IN JUTRI:

»Ko je kazalo, da bo Šentrupert izumrl, smo še bolj pljunili v roke ...«

Gospoda Jožeta Freliha, letošnjega devetdesetletnika, najpogosteje označujejo kot uspešnega podjetnika, priznanega vinogradnika in kletarja, ambasadorja cvička in očeta dolenjske penine. Gospod Jože Frelih je mnogo več, je s srcem predan Šentruperčan, zapisan delu za razvoj kraja, ki mu je ostal zvest vse življenje. »Ne, svojega rodnega kraja, svojega Šentruperta nisem zapustil niti takrat, ko je bilo videti, da kraj nima prihodnosti ...« mi je gospod Frelih dejal na začetku najinega pogovora.

»Šentruperška delegacija je zamorjena – Razvoja ni in ni« se je glasil podnaslov članka, ko je Dolenjski list leta 1975 poročal o dogajanju na zboru krajevnih skupnosti takratne občine Trebnje. Šentruperčani so na tisti zbor prišli z dolgim spiskom t. i. »delegatskih vprašanj«: hoteli so jasne odgovore, zakaj so izpadli iz programa gradnje stanovanj občinskega solidarnostnega sklada, zakaj je toliko zapletov pri pridobivanju dovoljenj za gradnjo v Šentrupertu, zakaj se ne podpira prizadevanj za industrijske obrate, zakaj so za vodovod dobili le simbolično denarno pomoč, zakaj se ne regulira hudournikov, zakaj ... Razprava na tej seji Šentruperčanom ni prinesla odgovorov, njihova vprašanja so predstavniki takratne občine Trebnje opredelili kot »neprimerna delegatska vprašanja«, Šentruperčani so ostali razočarani in Dolenjski list je takrat povzel izjavo enega od njih: »Lep čas ne bom spet kaj vprašal!« Videti je bilo, kot da so se Šentruperčani vdali v usodo, ki so jim jo krojili takratni občinski veljaki v Trebnjem, pa ni bilo tako.

»Razvoj Šentruperta je bil takrat resnično zelo oviran, v občinskih in tudi v domačih krogih ...« se tistih časov spominja gospod Jože Frelih. »Vztrajanje na marsikaterem razvojno nesmiselnem stališču je imelo velikokrat politično ozadje, ki je izhajalo iz tiste nesrečne medvojne razcepljenosti te doline. Večje razvojno podporo so takrat dobivali drugi kraji Mirnske doline, Šentrupert pa je zaostajal. Ljudje so se odseljevali, ker ni bilo delovnih

Foto: Franc Pepelnak

mest, ni bilo gradbenih parcel, kjer bi si lahko mlade družine ustvarile nove domove ... Veliko Šentruperčanov je svoje hiše sezidalo v sosednjih krajih, ker to v Šentrupertu ni bilo mogoče. Razvoj Šentruperta je bil v desetletjih po drugi svetovni vojni res povsem nesmiselno oviran, tudi politično ... Svojevrstno vlogo pa je v Šentrupertu odigralo tudi spomeniško varstvo, ki je včasih preveč omejevalo razvoj, drugič pa nedopustno popuščalo pri marsikateri gradnji ali rušitvi. Srce se mi je trgalo, ko so npr. podirali »farovško« gospodarsko poslopje z lepimi »velbi«. In to potem, ko so politično zavrnilo idejo o začetku kakšne industrijske ali obrtniške dejavnosti, takrat so zatrli tudi odlično idejo o ustanovitvi gimna-

zije, ki bi Šentrupert umestila v mrežo slovenskih krajev s srednješolskimi ustanovami, kjer so danes Želimlje. Videti je bilo, kot da se v Šentrupertu ne da nič narediti ...» nekako z grenko bo opisuje tisto obdobje gospod Frelih.

»Ko je kazalo, da bo Šentrupert izumrl, smo še bolj pljunili v roke ...« se spominja gospod Frelih. »Delali smo z zagonom, z veseljem in z neko lahkoto, vsi predani razvoju Šentruperta in solidarnost je bila samoumevna vrednota,« z zanosom pripoveduje. »Spomnim se, da smo na sejah takratne krajevnih skupnosti vedno pazili, da smo načrtovali in delali na realnih temeljih, vedeli smo, kaj takrat zmoremo in na kakšen način lahko dosežemo cilje, in te smo tudi dosegali.«

Deset let po tistem razvpitem časopisnem članku z naslovom »Kaj je poslansko vprašanje?« je Dolenjski list o krajevnih skupnosti Šentrupert poročal povsem drugače, poročal je o uspešnem Šentrupertu, ki je prejel veliko priznanje Zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije - plaketo samoupravljanja. Šentrupert je bil takrat izpostavljen kot primer, kako je mogoče »demokratsko izražati in usklajevati interese, povečevati možnosti občanov pri odločanju o skupnih družbenih vprašanjih«. Prepoznaven je bil prispevek krajevne skupnosti Šentrupert pri razvoju »samoupravnih družbenih odnosov, humanizacije življenja in dela in rasti družbenega standarda«. Dolenjski list je takrat poročal, da se je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja zdelo, »da bo ta predel domala izumrl - ni bilo ne asfaltiranih cest, ne gradbenih zemljišč, da ne govo-

rimo o tovarni, telefonu, vodovodu in še čem. Krajanji so pljunili v roke, asfaltirali najprej glavno cesto, potem še stranske, napeljali vodovod v vse vasi, lani pa še telefonske priključke in čez noč je Šentrupert postal zanimiv kraj, kjer se je število prebivalcev povečalo za stotino in se bo še." Šentrupert je takrat prejemal čestitke od vsepovsod, Šentruperčani so bili ponosni tudi na visoko državno priznanje svojemu krajanu in večkratnemu predsedniku krajevne skupnosti Šentrupert Jožetu Frelihu, ki je bil med glavnimi gonilnimi silami razvoja Šentruperta v tistem času.

»Danes z veseljem opazujem razvoj in urejenost okolice Šentruperta, doseženo v zadnjem času. Prepričan sem tudi, da je usmeritev v razvoj turističnega potenciala Šentruperta kar pravilna, vendar pa ne bi bilo prav ostati le pri muzeju kozolcev. Vse bolj me preseneča, da nekako brezbržno spremljamo izumiranje šentruperskega trga, večina hiš okoli cerkve ni naseljenih, nekatere povsem propadajo. Šentruperski trg s starodavno cerkvijo na sredini je bil nekoč ponos kraja, kjer je vrelo življenje; po nedeljskih mašah se je na trgu trlo ljudi, danes pa ...« zamahne z roko in nadaljuje: »Želim si, da bi se čimprej usmerili v problematiko izumiranja trga, v resnično »življenjske« programe, zdaj v Šentrupertu ni več vprašanja delovnih mest, gradbenih parcel, vodovoda, telefona. Zdaj so pred Šentrupertom povsem drugačni izzivi, ki bi jih morali znati pravilno nasloviti. Nekako se mi zdi, da je kljub vsemu doseženemu Šentrupert pred nekakšnim novim začetkom,« je v najinemu pogovoru gospod Jože Frelih zaključil razmišljanje o današnjem in jutrišnjem Šentrupertu.

Prvi častni občan občine Šentrupert, osebnost Rastoče knjige Občine Šentrupert in letošnji slavljenec – devetdesetletnik, Jože Frelih je ob koncu pogovora še dodal: »Nekaj sem v življenju naredil, veliko pa je še ostalo ... Kljub vsem preizkušnjam imam življenje rad. Vesel sem, da sem v življenju imel ob sebi ljudi, ki so me razumeli in znali in zmogli uresničiti marsikatero mojo zamisel. Imel sem srečo živeti z izjemno, lahko bi rekel kar karizmatično ženo Justi ... Preprosto, širokega razuma in dobrega srca.»

Tudi pri gospodu Jožetu ni moč prezreti tistega značilnega prepleta razuma, čustev in zanosa, ki tako navdušuje in navdihuje. Naj bo tako še dolgo. Srečno, gospod Jože Frelih, srečno in vse dobro.

Jože Uhan
joze.uhan@telemach.net

Peta širitev stalne razstave Rastoča knjiga Občine Šentrupert

Občina Šentrupert je bila med prvimi, ki se je pridružila vseslovenskemu gibanju Rastoča knjiga, saj je od prve stalne razstave Rastoča knjiga v Trebnjem minilo komaj sedem let.

To je bilo 19. septembra 2010; je pa Šentrupert osrednji prostor razstav – hkrati je nastala še Rastoča knjiga svetovne mladinske književnosti, ob 30-letnici poimenovanja šole po dr. Pavlu Lunačku v aprilu 2013 pa še Rastoča knjiga OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert in še njeno žlahtno nadaljevanje Abeceda vrednost in odličnosti, ki se je že nekajkrat širilo.

16. septembra 2018 pa se je Rastoča knjiga občine Šentrupert že petič širila – tokrat s tremi osebnostmi, ki je vsaka po svoje zaznamovala prostor in čas.

To so dobrotnica Justina Frelih, dr. Jože Uhan in dr. Vera smole.

Čeprav je minilo že deset let, odkar se je gospa JUSTI FRELIH poslovila, je spomin nanjo še vedno živ, saj je bila poleg sestre Deodate največja dobrotnica šentruperske fare; takšna je bila vse življenje.

Ko se je bližal cerkveni ali državni praznik, se je Frelihova krušna peč dvakrat ogrela; prva peka je bila namenjena ljudem, ki jim je želela polepšati praznik, šele nato je prišla na vrsto peka za domače.

Nobeno krajevno društvo, ki je potrkalo na Frelihova vrata, ni odšlo praznih rok. Ko se je pri Frelihovih med prvimi razvila samostojna obrt, so izdelki iz plastike zastoj zašli med številne ljudi. Ko se je obrt razširila, je njeno priporočilo pripomoglo, da v tej dolini ni bilo čutiti brezposelnosti.

Zagotovo nobena krajanka ni bila tolikokrat botra, kot je bila prav gospa Justi – in vsi varovanci so dobili enako darilo. Ko je kdo hotel gospo Justi pohvaliti, je samo zamahnila z roko in rekla: »Zaradi tega mi nič ne manjka.«

Njeno darežljivost nadaljuje njen rod – med drugim tudi s tem, da je vsako leto največje srečanje upokojencev v Frelihovih prostorih – dobrodelna organizacija Rdečega križa pa se spominu gospe Justi pokloni z organizacijo spominskega pohoda, njej posvečenega.

Mlada občina Šentrupert zna ceniti njeno dobrodelnost, zato je ime JUSTINA FRELIH vključila v Rastočo knjigo občine Šentrupert.

Dr. JOŽE UHAN sodi med tiste Šentruperčane, za katere pregovorno radi rečemo, da imajo kdaj priseljeni in odseljeni ljudje več ljubezni do Šentruperta kot tisti, ki stalno živijo v Šentrupertu. Z negovanjem domoznastva dr. Jože Uhan ohranja poseben odnos z njemu dragim Šentrupertom, krajem njegovega otroštva in prvega šolanja; tako je že ➤

pred 17 leti v občinskem glasilu ŠentRUPERT začel objavljati domoznanske članke o manj poznani, podcenjeni in spregledani dediščini tega dela Mirnske doline. V okoli sedemdesetih domoznanskih prispevkih je predstavil različna področja – od geologije, hidrologije in rudarstva pa vse do arheologije, zgodovine in umetnosti. V obliki pogovorov je v glasilu predstavil vrsto zanimivih osebnosti, ki so povezane s Šentrupertom in puščajo globljo sled svojega dela in ustvarjalnosti v širšem prostoru; med njimi so tudi osebnosti, ki so vključene v Rastočo knjigo občine Šentrupert.

Za glasilo ŠentRUPERT je začel tudi z zaokroženimi domoznanskimi obdelavami posameznih vasi na območju občine Šentrupert: Škrljevo, Hrastrno, Vesela Gora ... in s tem ustvaril temelje topografije krajev na območju občine Šentrupert; njegovo gradivo predstavlja zanimiv izziv tudi za pripravo samostojnih knjižnih izdaj.

Zaradi skromnosti Jožeta Uhana pa je manj znano, da s svojim strokovnim znanjem, ki ga je nadgradil z doktoratom, sodi med največje slovenske proučevalce podzemnih voda Slovenije. Aktivno se je vključil v različne raziskovalne projekte Inštituta za geologijo, geotehniko in geofiziko, v Agenciji Republike Slovenije za okolje pa je vodil različna področja, bil je med drugim pomočnik direktorja in svetovalec vlade Republike Slovenije. Sodeloval je pri usmerjanju razvoja na področju ocenjevanja stanja podzemnih voda in bil sodelavec pri mnogih državnih dokumentih s tega področja. Posvečal se je področju onesnaževanja in ranljivosti

podzemne vode. Dolga leta je usmerjal slovensko-nemško mednarodno sodelovanje na področju regionalnega modeliranja vodne bilance Slovenije. Delo Napajanje podzemne vode v Sloveniji sodi med kapitalna dela slovenske hidrologije in hidrogeologije. Osebna bibliografija obsega preko 200 enot ...

Dr. JOŽE UHAN je s svojim poklicnim delom dal opazen prispevek k razvoju slovenske hidrogeologije pri raziskovanju podzemnega bogastva Slovenije, za Šentrupert pa je nadvse pomembno njegovo ljubiteljsko raziskovalno delo, za katerega upa, da se bo kdaj razširilo v lokalno domoznansko zbirko, ki bi ohranjala vse hitreje izginjajočo dediščino, in spodbujala domoznansko zavest Šentruperta.

Občina Šentrupert je že dolgo ponosna na dr. JOŽETA UHANA.

Dr. VERA (ŠTRUKELJ) SMOLE, redna profesorica na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je zaslužna, da je šentrupersko narečje med najbolj obdelanimi narečji našega jezika, saj mu je posvetila diplomu, magisterij in doktorat, še vedno pa najde v njem izzive za poglobljanje.

Prof. dr. VERA SMOLE izvaja predavanja in seminarje iz socialnih zvrsti ter zgodovinske slovnice in dialektologije slovenskega jezika. Težišče njenega raziskovanja je usmerjeno v slovensko in slovansko geolingvistiko, narečno leksikografijo s frazeologijo, tonematičko, opise posamičnih narečnih govorov

in njihovo zgodovino, položaj narečne zvrsti med drugimi zvrstmi slovenskega jezika ter interdisciplinarni prikaz narečnih besedil in leksike na spletu. Skrbi za vsebinski in kadrovski razvoj stroke in za njeno povezovanje navzven.

S svojimi objavami o šentruperskem govoru iz geolingvistike, narečne leksikologije in akcenta ter s postavitvami smernic razvoja stroke v Dialektološki sekciji je odločilno pripomogla, da so se slovenski dialektologi spet aktivneje vključili v oba velika mednarodna projekta, Slovanski in Evropski lingvistični atlas, hkrati pa niso opustili prizadevanj, da bi dokončali Slovanski lingvistični atlas ter slovarje in monografije o posameznih govorih ali narečjih. S tem je začrtala smer razvoja slovenske dialektologije, ki se uspešno uresničuje v zadnjih dvajsetih letih; poleg več monografij njenih učencev sta izšla tudi dva zvezka Slovenskega lingvističnega atlasa (Človek, Kmetija). Z njeno zaposlitvijo na Filozofski fakulteti je stroka zaživela tudi v pedagoškem procesu, kar je omogočilo njen vsebinski in metodološki razmah.

Velikokrat je bila gostujoča profesorica na Univerzi v Skopju, v Trstu, Moskvi, Vidmu, na Dunaju, v Celovcu, Gradcu in Brnu.

Dolga leta je članica Mednarodne komisije za izdelavo Slovanskega lingvističnega atlasa (OLA), nekaj časa tudi predsednica slovenske nacionalne komisije. OLA je bil pomemben tudi za slovensko dialektologijo, saj je bil dobra šola za pripravo Slovenskega lingvističnega atlasa.

Bila je urednica zbornika Slovenska narečja med sistemom in rabo, predsednica dveh seminarjev ter urednica zbornikov. Dalj časa je bila članica uredniškega odbora Jezikoslovnih zapiskov, nekaj let pa je tudi članica uredniškega odbora revije Makedonski jezik v Skopju.

Nedavno je prejela veliko priznanje FF UL za pedagoško in raziskovalno delo.

Tudi občina Šentrupert je upravičeno ponosna na delo prof. dr. VERE (ŠTRUKELJ) SMOLE.

Vsi trije novi listi RASTOČE KNJIGE OBČINE ŠENTRUPERT pa bodo obogatili naše spoznanje o bogastvu ljudi, ki so kakor koli povezani z občino Šentrupert.

Peto širitev Rastoče knjige občine Šentrupert sta omogočili občina Šentrupert in OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert, slavnostni govornik je bil župan Rupert Gole, nastopil je še Otroški pevski zbor z zborovodkinjo Natašo Dragar, slovesnost je obogatila Glasbena šola Trebnje, povezovala sta Janja Jerovšek in Jože Zupan.

Jože Zupan, avtor razstave

Članice Ženskega pevskega zbora Šentrupert na festivalu v Makedoniji

Med 23. in 27. junijem smo se udeležile velikega kulturnega festivala »Slovenija na Ohridu 2018«. Bogato slovensko kulturo je predstavljalo 750 udeležencev iz vse Slovenije. Naš zbor se je z znanimi zimzelenimi slovenskimi popevkami v čudovitem ambientu katoliške cerkve sv. Cirila in Metoda v središču Ohrida predstavil na drugem festivalskem večeru.

Festival je potekal pod pokroviteljstvom slovenske in makedonske ambasade, organizacijo pa je že tretje leto zapored prevzel Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in se tudi tokrat odlično izkazal.

Organizatorji so poskrbeli tudi za to, da smo lahko uživali v odkrivanju prelepega makedonskega mesta na severozahodni obali Ohridskega jezera in spoznavali tamkajšnjo

izjemno kulturno dediščino.

Dogodek je izredno pomemben za širjenje slovenske kulture in njeno prepoznavnost širše po Evropi. Dobile smo priložnost, da smo ob podpori Občine Šentrupert ponesele njeno ime v svet, na kar smo še posebej ponosne. Ob tej priložnosti se hkrati zahvaljujemo tudi vsem našim donatorjem, ki nam pomagajo širiti slovensko pesem izven meja občine in Slovenije.

Vabilo

V svoje vrste vabimo dekleta in žene, ki imajo veselje do petja in druženja na vajah, ki so vsak četrtek v poznopopolndanskih urah v prostorih osnovne šole.

Članice ŽPZ Šentrupert

DELO KRAJEVNE ORGANIZACIJE RK ŠENTRUPERT

Naši 90-letniki so praznovali

14. julija 2018 je častitljivih 90 let dočakala gospa Ana Pavlin z Okroga, ki trenutno stanuje pri sinu v Podpeči pod Skalo. Domači so mami Ani pripravili kar nekaj presenečenj. Najbolj vesela je bila čestitk pravnukinje in glasbene voščilnice pravnukov, ki imajo svoj ansambel in so prababici zaigrali kar nekaj domačih viž, vsi skupaj pa so tudi

zapeli. Prijetno presenečena in vesela pa je bila tudi telegramske voščilnice in šopka vrtnic, ki so ji ga poslali predstavniki KORK Šentrupert in župan. Želimo si, da bi prihodnji rojstni dan gospa Ana praznovala na Okrogu, da ji bomo tudi mi osebno voščili in z njo nazdravili.

30. julija je častitljivih 90 let praznovala

la Jožefa Gorenc, bolj znana kot Deželanova Pepca. Mama Pepca je rojstni dan praznovala kar tri dni, saj je najprej praznovala v družbi številčne družine, prišli pa so ji voščiti tudi sosedje in prijatelji. Tudi njo so obiskali predstavniki KORK Šentrupert z županom Rupertom Goletom in župnikom Jakom Trčkom. Gospa Jožefa je obiskovalce pričakala vesela in dobre volje. Ob prijetnem klepetu, obujanju spominov, ob kozarčku in prigrizku, za kar je poskrbela snaha Zinka, je čas prehitro minil. Obljubili smo ji, da se vidimo tudi naslednje leto.

V poletnih mesecih so visoke jubileje praznovali: Angela Simončič (92 let), Pavla Glušič (96 let) je trenutno najstarejša občanka, Ana Zore (93 let), Alojzija ➤

Lipar (92 let) in Anton Skušek (91 let).

Slavlence so prostovoljci KORK Šentrupert skupaj z županom in župnikom obiskali na njihovih domovih in jim zaželeli vse lepo, predvsem zdravja. Slavlenci so se obiskov zelo razveselili. Ob prijetnem klepetu, kozarčku in prigrizku je čas hitro minil. Prav vsi so si zaželeli, da jih obiščemo tudi naslednje leto. Gospo Ano Zore pa je najbolj razveselil župan, ki jo je obiskal v Domu starejših občanov Trebnje. Gospa Ana je namreč obisk župana čakala kar nekaj časa. No, tudi ta želja se ji je izpolnila.

Tekst in fotografije: Ruža Brcar, predsednica KORK Šentrupert

Drugi memorialni šahovski turnir v spomin na Vinka Tomažina

Sredi poletja je bil v Gorenji vasi nad Mirno drugi memorialni šahovski turnir v spomin na Vinka Tomažina, velikega šahovskega ljubitelja iz Drage pri Šentrupertu.

Šahisti smo se Vinka spomnili z minuto molka, ob tej priložnosti pa smo pripravili tudi spominsko knjigo o vseh dosedanjih petih turnirjih v Gorenji vasi, na katerih je pokojni Vinko tako rad igral. Spominsko knjigo smo izročili gostitelju Tonetu Ostanku, ki je bil darila zelo vesel.

Na tekmovalju je sodelovalo 20 igralcev z Dolenjske, Posavja in Ljubljane. Zelo uspešni smo bili šentruperski šahisti, saj je zmagal Aleš Brcar z 8,5 točke, premagal je Andreja Brcarja s sedmimi točkami, kolikor jih je osvojil tudi tretjeuvrščeni Cvetko Jakša z Mirne. Izmed šentruperskih šahistov sta dob-

ro uvrstitev dosegla še Matej Brcar s četrtnim mestom in Jože Brcar, ki je bil sedmi.

Tudi tokrat se je Tone izkazal kot odličen gostitelj, za kar se mu šahisti najlepše zahvaljujemo.

Andrej Brcar

Dogajanje v Etno družabnem društvu Draga

Konec junija smo bili člani na društvenem izletu. Pot nas je vodila na Notranjsko, saj na tem delu Slovenije še nismo bili. Najprej smo si ogledali Park vojaške zgodovine, pozneje pa še lepote Rakovega Škocjana. V juliju smo se člani ponovno odpravili na izlet, tokrat bližje, saj smo odšli na pohod do izvira potoka Bistrice. Po končanem pohodu smo imeli prijetno zakusko z druženjem. Hvala organizacijskemu odboru.

Tudi do konca letošnjega leta se bo v društvu zgodilo še kar nekaj dogodkov, in sicer Pušelšank v Dragi, ličkanje koruze – medgeneracijski dogodek, kulinarčni večeri, v veseljem decembru pa potopisno predavanje in zabava ob koncu leta.

Robert Jereb

Dežela kozolcev

Nad kozolce v Šentrupertu se je počasi dvignilo jesensko sonce in prebudilo veter, ki se je najprej leno pretegnil in naredil krog okoli Jurgličevega toplarja, pod katerim se je – tako je slišal čebljati ptice – letos poročilo rekordno število parov. Radovedno se je ozrl proti Žmavčevemu kozolcu, pod katerim so otroci navdušeno izdelovali punčke iz cunj. Igrivost je bila nalezljiva in veter je navihano švignil

do sosednjega Hribskega toplarja, pod katerim se je najprej spustil v slalom med lončki različnih barv z marmelado, nato pa ponagajal zeliščarki, ki je na vrhu toplarja sušila raznovrstne zeli. Veter je začutil nekaj ščemečega – kihnil je – tako močno, da ga je odneslo pod Rantahov kozolec, kjer je podrl razstavo o lesnih vrstah. Veter se je stresel, nato pa se malo nejevoljno pogнал proti sosednjima kozolcema, Lapovemu in Šepčev-Ladihovemu, pod katerima se ni mogel načuditi staremu kmečkemu orodju, zabavali pa so ga tudi možje, ki so tam tesali velik kos lesa, zato je enemu izmed njih izmaknil klobuk z glave. Veter se je, ves nasmejan, pogнал v beg pred moškim, mimo Kamnarjevega kozolca, kjer so bili razstavljeni edinstveni izdelki s klekljano čipko, in se ves zasopihan ustavil pri skupini mladenk, ki so sproščeno klepetale ob kozarčku in narezku pod Zatlerjevim toplarjem. Veter jih je, skrit za tramom, zasanjano opazoval in se povsem umiril. Prikupna rjavolaska je kar naenkrat pogledala v njegovo smer, zato je vetru postalo nerodno in se je sramežljivo umaknil naprej po poti, mimo množice najmlajših, ki so občudovali glasbeno predstavo pod Zihlerletovim toplarjem. Veter je bil jesensko otožen. Obiskovalci Dežele kozolcev so se imeli tako lepo, da ga je le redko kdo opazil. Takrat pa mu je pomežiknilo sonce in mu namignilo: pridi, pomagaj mi osušiti rdeče, rumene in rjave liste, ki bodo ljudem v veselje. Veter se je z veseljem pridružil prijatelju. Če ga boste kje srečali, se ne jezite nanj, ampak mu pomahajte v pozdrav! Morda vas pripelje k nam, v Deželo kozolcev.

Kaj je novega v Deželi kozolcev?

Na evropskem nebu kohezijske politike je vse več zvezd. Med njimi je na razstavi *Let the stars shine* v Evropskem parlamentu junija močnejše zasijalo več kot 40 uspešnih projektov, sofinanciranih s sredstvi iz evropskih struktur-

nih skladov, iz devetih članic Evropske Unije. Med njimi je tudi Dežela kozolcev, ki ji je evropski poslanec Franc Bogovič na slovesnosti ob 30-letnici evropske kohezijske politike v Bruslju podelil certifikat Evropskega parlamenta.

V edinstvenem parku kozolcev bomo tudi v prihodnje skrbeli za promocijo kohezijske politike in njenih pozitivnih učinkov ter negovali in ohranjali slovensko kulturno dediščino. V ta namen smo s Fakulteto za ekonomijo in informatiko Univerze v Novem mestu, Turističnim društvom Šentrupert in Občino Šentrupert pridobili in v aprilu začeli 15 mesecev trajajoči projekt Oživitvev kozolcev, ki ga sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Do vključno julija prihodnje leto bomo izvajali delavnice za aktivacijo lokalnega potenciala. Pripravili in izvedli bomo tri nove turistične programe Dežele kozolcev: Doživeti, Z igro

v preteklost in Čutna pot zdravilnih rastlin. Pripravljamo razstavo tradicionalnih kmečkih orodij Orodja preteklosti, izvedli bomo tudi celovito promocijo Dežele kozolcev in novih turističnih programov, v katero smo aktivno vključili študente z območja LAS Dolenjska in Bela krajina.

Jesen v Deželi kozolcev bo barvita tudi zaradi že napovedanih raznovrstnih skupin obiskovalcev, med njimi so akademski slikarji, edinstvene klekljarice in predstavniki podjetij, ki bodo ekipni duh krepili z edinstvenimi kmečkimi

Foto: Alenka Stražišar Lamovšek

igrami med kozolci. Da bi se ob igri naučili čim več, spodbujamo tudi najmlajše obiskovalce. V teh dneh tako odpiramo Učilnico pod kozolcem, v kateri vrtčevski otroci in osnovnošolci spoznavajo kulturno dediščino. Pripravljamo lov na skriti zaklad med kozolci, spoznavanje kmečkih opravil in iger, izdelovanje ljudskih glasbil, odkrivanje skrivnosti narave z zeliščarko, animacije z vrabčkom Čvijem, temat-

Foto: Alenka Stražišar Lamovšek

ske pohode in skupinska kmečka tekmovanja, gledališke in slikarske delavnice, prikaze tesanja ...

V jesen stopamo s toplimi spomini na poletje. Med raznovrstnimi dogodki smo v okviru projekta Poletna muzejska noč pripravili večer kozolcev, venčkov in ljudske pesmi. Za izjemno vzdušje so poskrbele članice pevske skupine Ragle. Z biseri iz ljudske skrinje slovenske glasbene zapuščine so očarale obiskovalce, ki so si lahko pred koncertom pod strokovnim vodstvom brezplačno ogledali Deželo kozolcev in depo zbirke kmečkega orodja na Veseli Gori, nato pa smo skupaj izdelali še kresne venčke in se zazrli v zvezdnato nebo.

Branka Brcar

Ponovno v šolske klopi

Poletne počitnice so minile, kot bi mignil. Prvi septembrski ponedeljek smo spet sedli v šolske klopi, pozdravili sošolce, prijatelje, učitelje, morda opazili boječe prvošolčke z rumenimi ruticami ...

in komaj čakali na odmor, da izmenjamo novice z dvomesečnih počitnic, kmalu pa bomo morali spet vklopiti naše sive celice.

Janja Jerovšek

V ponedeljek ves utrujen in zaspan
pridem v šolo
in ne rečem niti dober dan.
Ure vlečejo se spet,
pa saj to je za umret!

Zarja Berk, 6. b

Mama prispelo pismo odpira
in se ježno vame zazira.
Učiteljica ji je sporočila,
da slabe ocene se vrstijo.
Seznam mojih kazni debelijo.

Manca Lokar, 5. razred

Petki, sobote, nedelje –
to so dnevi za veselje.
Takrat se ne učim
in šolo iz glave spodim.

Alja Bracar, 7. razred

Ko imam veliko naloge,
si želim,
da bi naloga dobila noge.

Žan Simončič, 5. razred

Komaj čakam,
da zbolim,
da v šolo ne hitim.

Sana Golob, 5. razred

Šolske skrbi
so čisto nepotrebne
in totalno bedne.

Alen Flere, 5. razred

V šoli me učitelj krega,
zato muči me zadrega.
Komaj čakam,
da šolo končam,
ker takrat bom šel po svoje
in bom sam.

Filip Jerko, 4. razred

Iz pesniške zbirke **HIŠA ZNANJA – NAVDIH ZA PESNIŠKA POTOVANJA**, ki je nastala ob 400-letnici prve omembe šolstva v Šentrupertu vam posredujemo **ŠOLSKE DROBTINICE**.

O, ta naloga,
včasih lahka kot pero,
drugič neresljiva, zapletena.
A jaz se ne vdam.
Vztrajam, dokler je ne končam.

Katarina Cugelj, 3. razred

Oh, te naloge!
Mislim in mislim, pa ne domislim.
Skozi okno gledam belo teto Zimo.
Vsi se jezimo, ker sneg zamudimo.

Luka Gole, 3. razred

Nekatere pri plonkanju
učitelj hitro zaloti,
ker plonkcev ne znajo skriti
kot tisti tapravi faloti.

Ema Erna Weber, 6. a

Šola včasih prav nadležna je,
ko ocene potunkajo me.
A zopet plavati začnem,
in nad gladino se povzpnem.

Alja Sirk, 7. razred

Mi smo učenjaki pravi:
glavni, zabavni in vztrajni.
Računamo do sto, pojemo kot slavčki,
pri športni smo urni kot zajčki.

Jure Gregorčič, 2. b

Jaz imam najboljšo učiteljico.
Če dobro opravim delo,
bombone rada da
in me z njimi pocrklja.

Nina Lokar, 1. razred

Po uspešnem šolskem letu 2017/18 novim ciljem naproti ...

Ker se je jubilejno leto 2018 prevesilo v zadnjo tretjino, se lahko zazremo nazaj, analiziramo delo v šolskem letu 2017/18 in si zastavimo nove cilje.

Šolo je v preteklem šolskem letu obiskovalo 216 učencev v 11-ih oddelkih. Vsi učenci so uspešno zaključili razred, 53 učencev je prejelo priznanje in knjižno nagrado za lep uspeh. 24 učencev 9. razreda je uspešno zaključilo osnovno šolanje in se vključilo v nadaljnje šolanje.

Ob koncu šolskega leta smo najuspešnejše učence, ki so se med letom izkazali na različnih področjih življenja in dela na šoli, nagradili z ekskurzijo. Nagradnega izleta za učence od 1. do 5. razreda v Dolenjske Toplice se je udeležilo 20 učencev, 14 učencev od 6. do 9. razreda smo na nagradni izlet odpeljali na bowling in pico v Trebnje.

Mentorji so učence pripravljali na različna tekmovanja, na katerih so osvojili 9 zlatih in 27 srebrnih priznanj na državnem nivoju ter številna priznanja na šolskih tekmovanjih.

Najuspešnejša učenka je bila Ida Ramovš, ki je osvojila 5 zlatih državnih

priznanj, 2 srebrni priznanji, zlato priznanje pri angleški bralni znački, priznanja na literarnih natečajih ter obdržala naslov državne prvakinja v Veseli šoli.

Koledarsko leto 2018 smo posvetili počastitvi 400-letnice prve omembe šolstva v Šentrupertu. Pripravili smo širitev Rastoče knjige naše šole, izdali pesniško zbirko ter pripravili prireditev in razstavo o šolstvu v Šentrupertu Sprehod skozi čas.

Osrednjo prireditev ob 400-letnici prve omembe šolstva v Šentrupertu bomo priredili v oktobru:

- v četrtek, 4. oktobra 2018, bomo ob 17. uri premierno uprizorili muzikal, ki ga pripravljamo z učenci, in predstavili knjigo razvoja šolstva v Šentrupertu in širše;
- v petek, 5. oktobra 2018, bo ob 17. uri osrednja prireditev ob 400-letnici šolstva v Šentrupertu.

Oba dogodka bosta v večnamenski dvorani šole. Prijazno vabljeni.

V šolskem letu 2018/19 bomo večjo pozornost namenili čebelarstvu, saj bo leta 2019 minilo 100 let od ustanovitve čebelarskega društva v Šentrupertu. Seveda pa ne bomo pozabili na ustrezno počastitev 40-letnice našega vrtca.

Hvala Občini Šentrupert za sofinanciranje številnih dejavnosti na šoli in v vrtcu. Hvala vsem donatorjem, ki ste nam omogočili izvedbo dogodkov ob 400-letnici šolstva. Hvala staršem, stari staršem in ostalim občanom ter društvom za odlično sodelovanje. Skupaj bomo tudi v novem šolskem letu dosegli odlične rezultate.

Spremljajte nas tudi na www.os-sentrupert.si.

Kolektiv OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert in Vrtca Čebelica

Sprejem prvošolcev

Za prvošolce je prvi šolski dan vedno nekaj posebnega, zato smo jim na šoli pripravili tople sprejem. Otroci, njihovi starši in učiteljici smo se dobili pred šolo, kjer sta prisotne pozdravila župan Rupert Gole in ravnatelj Jože Tratar. Po uvodnem pozdravu smo se odpravili v razred in prvošolcem slavnostno podelili rumene rutice. Dopoldn so otroci ustvarjali avtoportrete, ki so že prvi dan polepšali naš razredni pano. Da je bil dan še lepši, smo se posladkali s torto in si ogledali lutkovno predstavo z naslovom Zakaj sem Ajček, v izvedbi Grajskega lutkovnega gledališča Sevnica. Ob slovesu so otroci domov odnesli pisane balone, vsi skupaj pa smo se poslovili nasmejanih obrazov ter polni novih vtisov.

Vsem trinajstim učenkam in učencem želiva uspešno ter prijetno šolsko leto, ki naj vsakemu izmed njih prinese čim več lepih trenutkov.

učiteljici Tea Škarja in Irena Dim

Čebelarški piknik pri čebelarstvu Ahlin

Člani čebelarškega krožka OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert smo se udeležili čebelarškega piknika, ki ga je v okviru Čebelarškega društva Šentrupert pripravila čebelarka Antonija Ahlin. Mladi čebelarji so se v lepem dopoldnevu odpravili proti Brinju, kjer nedaleč od hiše stoji čudovit nov čebelnjak družine Ahlin. Naša gostiteljica, gospa in gospod Ahlin, sta nam razkazala čebelnjak, v katerega sta vložila veliko lastnega dela, in prostor za točenje medu. V čebelnjaku imajo spravljene tudi nekatere predmete, ki so jih nekoč uporabljali pri čebelarjenju, danes pa imajo muzejsko vrednost. Vse to je bilo zelo zanimivo za naše krožkarje. Vnuk gospe Antonije, Filip, ki je tudi član našega krožka, nam je v čebelarškem zaščitnem oblačilu razkazal panje, okrašene s panjskimi končnicami.

Poleg hiše imajo naši gostitelji urejeno čudovito otroško igrišče z vrsto igrar, na katerih smo se veselo poigrali, bogato obloženo mizo pa smo se najedli in posladkali.

Dopoldne je kar prehitro minilo. S polnimi trebuščki smo

se odpravili proti šoli. Našim gostiteljem se zahvaljujemo za ves trud in za lepo preživeto dopoldne.

Mentorja Pavel Rugelj in Mira Vukolić

Poletje, čas za igro na prostem

21. junija smo v vrtcu Čebelica obeležili prvi poletni dan. Po zajtrku smo se skupine zbrale v večnamenskem prostoru, kjer sva otroke seznanili z bistvom letnega časa. Dan je bil kot naročen, saj je sijalo sonce, zato smo si privoščili igre z vodo.

Po pogovoru smo se odpravili na vrtčevsko igrišče in teraso, na katerem so nas čakale pripravljene igre za otroke. Najmlajši dve skupini sta bili na terasi, kjer sta se igrali z vodo v bazenih. Starejše tri skupine pa so imele igre po postajah, na katerih so se menjale. Za zabavo so poskrbeli vodni tobogan, skakanje v vrečah in igra z vodnimi baloni.

Otroci so v vseh dejavnostih uživali, bili igrivi, predvsem pa mokri. Ta dan smo obeležili kot nek uvod v poletje, ki so ga otroci nadgradili še z obiskom morja, toplic, rek in jezer.

Zdenka Simončič in Elizabeta Koračin

Cirkuška predstava v vrtcu

“Spoštovane dame in gospodje! Dobrodošli, welcome, willkommen, bienvenida v CIRKUSU vrtca Čebelica Šentrupert.”

S takšnim pozdravom smo vstopili v našo zaključno prireditev Vrtec se predstavi, ki je bila 6. junija 2018 v večnamenskem prostoru vrtca. Na Cirkuško predstavo, kakor smo poimenovali zaključno prireditev, smo se skupaj z otroki pripravljali kar nekaj časa. Otroci so ves mesec spoznavali tematiko cirkusa, si prek medijev ogledali različne cirkuške predstave, ustvarjali različne cirkuške izdelke, s pomočjo branih zgodb in petja cirkuških pesmi pa so se ob koncu tudi sami prelevili v čisto prave male cirkusante, ki so izvajali različne akrobacije. Otroci so v dejavnostih zelo uživali in komaj čakali, da točko pokažejo staršem, ki se jih je na zaključni prireditvi zbralo zelo veliko.

Zdenka Simončič

Oratorij 2018: Eno je potrebno

Drugi teden v juliju se je z župnijskega dvorišča slišalo otroško petje, kričanje in smeh, spet se je namreč začel oratorij. Letos se je na njem zbralo kar 115 otrok iz naše in nekaj bližnjih župnij ter 36 animatorjev.

Vsak dan smo začenjali z dvigom zastave in himno, nato pa smo si ogledali zgodbo o Frideriku Ireneju Baragi, slovenskem misijonarju med Indijanci, ki je bil junak letošnje zgodbe. Po njegovem škofovskem geslu »Le eno je potrebno« je letošnji oratorij dobil tudi naslov. Vsak dan smo imeli kateheze, različne delavnice in velike igre, na katerih smo porabili vso energijo, ki nam je še ostala po odmorih, polnih plesa, bansov in nogometa. Obiskali smo tudi cerkev na Veseli Gori, do tja smo šli peš, na cilju pa smo si spekli še hrenovke in obhajali sveto mašo. Poseben dan je bil četrtek, ko smo z avtobusom odšli na izlet v Sevnico, kjer smo obiskali tamkajšnji salezijanski mladinski center in nato odšli še na bazen. Oratorij smo zaključili v soboto v farni cerkvi, kjer smo imeli skupaj s starši otrok zaključno sveto mašo.

Letos mineva okroglih 30 let od prvega oratorija v Šentrupertu, ki je bil eden prvih oratorijev v Sloveniji. Glede na nasmejane obraze in zagotovila otrok, da se vidimo drugo leto, smo lahko prepričani, da te dolgoletne tradicije še ne bo kmalu konec.

Eva Gričar

Uskovnica in počitnice v Ankaranu

Odmik v hribe, v neokrnjeno naravo, je vedno nekaj čudovitega. Uskovnica pa ima zaradi čudovite koče in odmaknjenosti med gorske smreke in pašnike še poseben čar. To idilo in čudovite počitnice nam je že drugi dan pokvarila naša nepazljivost. Namreč na krušno peč, ki je bila gotovo tudi preveč zakurjena, smo odložili nekaj stvari, da se posušijo. Vročina ima svojo moč in zagorelo je, vnele so stvari na peči in seveda kasneje tudi stvari v njeni okolici.

Eni bi rekli sreča v nesreči ali pa naključje, jaz pa temu z vso resnostjo pravim Božja Previdnost. Bog je poskrbel, da kljub naši nepazljivosti ni prišlo do tragedije. Nihče ni bil poškodovan, požar je bil pravočasno opažen in pogašen. Mi smo seveda odšli nazaj domov z novo grenko izkušnjo, ali pa tudi ne, saj smo preko dogodka lahko jasno videli, kako nas ima Bog rad in da računa na našo zvestobo tako, kakor je On zvest nam.

Toda počitnic ni bilo konec. V skoraj enaki zasedbi smo konec julija odšli na počitnice na morje v Ankaran. Čez dan je bilo eno samo poležavanje, kopanje, poslušanje glasbe in reševanje križank, seveda o pogovorih raje ne govorim, zvečer pa igrišče, žoga, družabne igre in nepogrešljive navadne in tarok karte. Skratka, te morske užitke bomo drugo leto ponovili.

Jaka Trček

IN MEMORIAM ...
POSLOVILI SO SE

- Jože Hribar
- Marija Odlazek
- Ivan Rejc
- Franc Dolenjšek
- Marija Remar
- Julijana Marolt

Od vasi do vasi

Ni vsaka vas Slovenska vas, 2. del

Občudujem vse, kar je slovensko, pa naj bo to slovenska dežela, slovenska narodna pesem, slovenski običaji, slovenska hrana, slovenski jezik ... in vseč mi je, da sem najlepši del svojega življenja preživela v Slovenski vasi. (Mira Gregl Hrstič v knjigi Slovenska vas skozi čas)

»Slovensko vas so zgradili delovni ljudje, nekdanji dninarji in rokodelci rakovniških grofov, ki so gospodovali v okoliških gradovih. Potomci sedanjih vaščanov so bili vihariki, ki so skozi hlapčevsko delo iskali svoj prostor pod soncem in si skozi stoletja zgradili domove ter ustvarili družine ponosnih ljudi, ki so za vedno pognali korenine na zemlji svojih dedov. Slovenska vas je v svoje gnezdišče radostno sprejela tudi nemirne popotnike, ki so v petdesetih letih prejšnjega stoletja iskali delo in prostor za svoje družine. Sprejela jih je z odprtimi rokami in jim ponudila možnosti, da se ukoreninijo in si postavijo trdne temelje za lepše življenje.« o (so)vaščanih razmišlja Lojze Podobnik, eden od avtorjev knjige o Slovenski vasi.

Slovenska vas v podeželskem okolju, kjer se nahaja, pravzaprav nikoli ni bila tipična vas. Ko govorimo o nastanku in razvoju vasi, ne moremo mimo rodbine Barbo, lastnice gradu Rakovnik ter graščin Dob in Vesela Gora s pripadajočimi posestvi. Prizadevali so si, da bi se v bližini gradu naselili obrtniki, ki bi opravljali obrtniška dela za potrebe gradu. V knjižici z naslovom »Was mir mein Vater erzählte« (Kar mi je pripovedoval oče), ki jo je leta 1907 spisal in v samozaložbi izdal grof Max Barbo, je zapisanih naslednjih nekaj stavkov, na katere je danes mogoče gledati kot na napoved jasnovidca: »V Nemški vasi stoji samo ena hiša. Seveda ni bilo vedno tako. Spominjam se, da so bile tri hiše. V eni je živel tesar, v dru-

gi čevljar in v tretji ključavničar, ki je bil hkrati tudi puškar in še celo zoboderec – in slednje v najhujšem pomenu besede. Vsi trije so že davno mrtvi. Hiša prvega je danes delavsko stanovanje, hiši zadnjih dveh pa sta propadli, porušili sta se. Nemška vas torej ni vas, pač pa ena sama hiša. Vendar ne – od tedaj spet stoji na novo zgrajena kovačnica. Dve hiši torej. Na koncu vendarle vas.«

Zgodba naj bi se odvijala okrog leta

1840, ko sta v zaselku Nemška vas dejansko stali le dve stavbi: grajska kovačnica in zgradba, v kateri so stanovali grajski delavci – nekdanja grajska pristava, danes večini poznana kot Kozlevčarjeva hiša, saj jo je leta 1935 kupil Leopold Kozlevčar, velik ljubitelj in zbiralec starin. Takrat so se iz hiše, z izjemo šivilje Viktorije Umek, izselile tudi družine, ki so tedaj delale za potrebe gradu. »Poleg mogočne lipe je, obdana z bujnim grmičevjem in drevjem, nekoliko ošabno pogledovala iz za- ➤

Kozlevčarjeva hiša (hrani Marjan Umek)

nih polken na manjše hiške okoli sebe. V pritličju je bila trgovina, kamor me je mama vsak dan pošiljala po kruh in druge potrebščine. Že sam park pred hišo je deloval skrivnostno. V zavetju precej razraslega grmičevja je stalo nekaj kipov. Vhodna vrata hiše, ki so vodila v temačno vežo, so bila skoraj vedno odprta. Na oboku nad vrati je visela skulptura glave. Imela sem občutek, da grozeče gleda vsakogar, ki je hotel vstopiti v hišo. V veži je bilo precej starinskega pohištva. S slik na stenah so s trpečim izrazom gledali nabožni liki. Spominjam se tudi kipa, za katerega mislim, da je predstavljal boj sv. Jurija z zmajem. V prvem nadstropju je stanovala šivilja Viktorija in do njenega stanovanja so vodile temačne, zavite stopnice. Kadar sem se povzpela po njih, me je v temi vedno obšla tesnoba in sem si prav oddahnila, ko sem spet prišla na svetlo,« se je o mogočni stavbi razpisala Duška Hočevnar.

Sedanja vas je nastala v letih 1932 do 1938, ko so se v vas postopno naselili žandar Lovše, mizarski mojster Janez Krevs, krojač Ludvik Tomšič, modna šivilja Viktorija Umek, zidar Anton Slak, tesar in krovec Janko Gregorčič, kovač Auersperger, urar Janez Jerovšek, visoki grajski uslužbenec Rudi Umek in drugi. Večino zemlje so »na razprodaji« tako pokupili dninarji in rokodelci, ki so opravljali dela za grad Rakovnik in vas se je iz majhne, gručaste vasice, postopno spreminjala v obcestno naselje.

Leta 1907, ko je bila dokončana proga Trebnje-Krmelj, je Slovenska vas dobila tudi železniško povezavo z drugimi kraji, medtem ko je bila železniška povezava do Sevnice zgrajena šele leta 1938. Prva železniška postaja Rakovnik pri Šentrupertu je bila lesena baraka. »Ne spominjam se, ali je bilo leto 1939 ali 1940, ko je mama postala prodajalka železniških vozniških kart. Takrat še ni bilo postajališča, zato je vozov-

li popravljati Nemci in za delo so bili mobilizirani prebivalci okoliških krajev.

Kmalu se je začela tudi gradnja železniške postaje, ki je nadomestila leseno barako. Številni, med njimi tudi Zdravko Bevc, se niso mogli načuditi njeni lepoti in precejšnji sodobnosti za tisti čas: »Na tej postaji je bilo za nas in za tiste čase moderno stranišče na počep, imelo je celo izpiranje z vodo.« Zanimiva je anekdota o tem, da ima tudi postaja v vasi svojo hišno številko. Med nastajanjem knjige o Slovenski vasi so se z njenimi prebivalci in hišami, v katerih živijo, veliko ukvarjali. Ko so hoteli vas »sestaviti« v celoto, pa se hišne številke nikakor niso poklopile. Preseščeno so ugotovili, da ima tudi postaja svojo hišno številko.

Leta 1945 je bila na zapuščini graščine Dob ustanovljena Kmetijska zadruga Dob. Ustanovili so jo z namenom, da bi nadaljevali dejavnost posestva, ko je bilo to še v lasti grofovske družine. Na posest so bili najprej pripeljani vojni ujetniki, ki so opravljali fizična dela, šele kasneje, naj bi bilo šele leta 1952, pa je zadruga začela zaposlovati domačine iz okolice. Marjan Umek se tako le spominja dogodka: »Zadnje leto dela na državnem posestvu sem si še posebej zapomnil, kajti nekega vročega popoldneva, leta 1957, ko smo že 14 dni mlatili pšenico in je bil kup slame že tako velik kot kozolec s šestimi štanti, je na dvorišču ustavil velik tovornjak, pokrit s cerado. Prenehali smo z delom in vsi začudeno opazovali. Zadaj sta sedela miličnika s puškami v rokah, imela sta tudi velikega psa. Kmalu so s kamiona začeli izstopati ljudje v progastih oblekah z okroglimi čepicami na glavi. Bilo jih je kakih 40, 50, bili so obsojenci. Takrat smo izvedeli, da bodo v bližini gradu Dob začeli graditi centralne zapore za Slovenijo. Pripeljani obsojenci so bili prva delovna sila, ki je začela sekati grmičevje in drevesa na t.i. Dobravi, kjer smo otroci nekdaj stikali za pticami in gnezdi.« Leta 1957 so začeli z izgradnjo velikega proizvodno-stanovanjskega kompleksa, imenovanega Zavod za prestajanje kazni zapora, ZPKZ (prvotno Kazensko poboljševalni dom, KPD) Dob pri Mirni. Zavod, ustanovljen leta 1963, je nastajal v letih 1957 do 1986. Zaprti del zavoda obsega približno 9ha in je razdeljen na bivalni in industrijski del. Tukaj so do končnega prestrukturiranja gospodarske enote Pohorje v kovinarsko dejavnost, leta 1986, v lesnih obratih izdelovali znane in cenjene zibke. Izdelovali

Gradnja blokovskega naselja leta 1958 (hrani Lojze Gregorčič)

Ivan Steklasa v svoji knjigi iz leta 1913 ugotavlja, da je bila tedanja Nemška vas zgolj zaselek vasi Straža, pod katero so spadali še naslednji zaselki: Grilov hrib, Praproče, Straža pri cesti, Na Veseli Gori, Pod Grilovim hribom, Cvikla in Dob, v Nemški vasi pa sta bili, kot omenjeno, dve hiši in vsega pet prebivalcev. Na območju sedanje vasi je bil mogočen gozd, ki se je razprostiral od sedanjega križišča z glavno cesto pa vse do Vesele Gore. Izsekovali so ga po potrebi, dokončno pa je bil izsekan med letoma 1920 in 1930, ko je bil zadnji lastnik rakovniškega gradu, grof Robert Barbo, zaradi negospodarnega ravnanja primoran v razprodajo svojega premoženja.

nice prodajala doma. Majhno pisarno je imela v dnevni sobi, za čakalnico pa je služila veža. Omenjeno delo je opravljala vse do leta 1965, ko je utrpela možgansko kap. Na žalost je železnica nikoli ni zavarovala, ni imela niti plače, le nekakšen mali honorar. Ni imela ne dopusta, ne brezplačnih železniških vozniških kart, pa tudi ne pravice do bolniškega nadomestila. Ob boleznih sva jo tako nadomeščali s sestro,« takratne delovne pogoje opisuje Milena Kotar.

Lesena baraka je služila svojemu namenu vse do konca leta 1942, ko je bila požgana, medtem ko je bila proga onesposobljena že malo prej. Leta 1945 so jo za vojaške potrebe začeli

so tudi WC stolčke in otroške stajice, več kot 90% proizvedenih izdelkov pa so izvozili, predvsem v ZDA, Kanado in države zahodnih Evrope. S posodobitvijo lesnega obrata s takrat naj sodobnejšo opremo so postali celo največji proizvajalci otroške galanterije v srednji Evropi.

Z razvojem Doba se je povečevala tudi potreba po kadrih, za katere je bilo potrebno zgraditi stanovanja. Med leti 1957 in 1960 je nastalo blokovo naselje v Slovenski vasi. Ministrstvo za notranje zadeve in pravosodje Ljudske republike Slovenije, je poleg poslopij novega zapora na Dobu, v Slovenski vasi zgradilo šest blokov s 27 stanovanji, kamor so se nastanili uslužbenici zapora. V novo zgrajeno naselje se je tisto leto priselilo 24 družin, ki so tja prišle z vseh koncev Slovenije in Slovenska vas je postala Slovenija v malem: Štajerci, Korošci, Gorenjci, Prekmurci, Zasavci, Dolenjci in še nekaj takih s koreninami iz republik bivše Jugoslavije. »Vse tu, na tem malem prostoru. Niso se spraševali po identitetah, čas in podobne življenjske zgodbe so jih namreč zblížale do te mere, da je bilo medsebojno preživljanje življenja prijetnejše,« se prijetnega bivanja v enem od blokov v Slovenski vasi spominja Tone Odlazek.

S prihodom novih stanovalcev se je število vaščanov tako povečalo za okrog 150 ljudi. Naknadno je bil na Dobu zgrajen še en stanovanjski objekt, kamor so se prav tako naselili zaposleni v takratnem KPD.

Kmalu po naselitvi vseh stanovalcev v bloke so se začele udarniške delovne akcije, katerih glavna pobudnika in organizatorja sta bila Martin Kranjc in Milan Avsec. Oba sta bila zaposlena v takratnem KPD Dob, prvi kot mizar, drugi kot kovinostrugar. Na pobudo Kranjca se je začela gradnja nogometnega igrišča, poskrbel je tudi za izdelavo golov. Pri nogometnem igrišču so zgradili še stezo za tek na 60m, jamo za skok v višino in daljino ter na prostoru razvalin gradu še prostor za odbojko in košarko. Avsec je bil pobudnik za izgradnjo bazena v Slovenski vasi. Organiziral in delal je s pomočjo kaznjencev KPD Dob. Pri bazenu so postavili tuš, stranišča in klopi, kasneje pa še stojnico za pijačo in okoli bazena posejali travo. Stanovalci blokov so po izgradnji vsak mesec sami skrbeli za čiščenje bazena in njegove okolice, poleg tega pa v prostem času pomagali tudi pri izgradnji igrišč. Pa ne samo odrasli, z vese-

Ivan Zavrl – Ivko starejši na železniški postaji (hranijo svojci pokojne Mimi Jeram)

ljem so na pomoč priskočili tudi otroci, brž, ko so prišli iz šole, se spominjajo Lojze Gregorčič in Lojze Podobnik:

»Vse, kar se je zgradilo, se je naredilo z golimi rokami. V edino pomoč so nam bile lopate in stare lesene samokolnice. Otroci in starši smo prekopal, razvozili in obdelali ogromne količine zemlje in drugega gradbenega materiala. To je bilo obdobje udarništva, obdobje, ko so ljudje z veseljem ustvarjali in delo ni bilo obremenjeno s pridobitništvom. To je bil tisti čudoviti čas, ko osebna lastnina ni razdvajala ljudi. Vsakdo, ki je bil vključen, je bil enako pomemben člen te nepozabne verige prijateljstva. Najbolj pomembno je to, da smo bili »graditelji sanj« vsi, stari in mladi, staroselci in na novo priseljeni vaščani in da so se med ljudmi rojevale močne vezi, ki so bile temelj za ustvarjanje zdravih človeških odnosov.«

Slovenska vas je posebna tudi po tem, da je v Kozlevčarjevi hiši dolgo časa neprekinjeno obratovala trgovina, ki se je zlahka kosala tudi s tistimi v Šentrupertu, medtem, ko jih v drugih vaseh bivše krajevne skupnosti sploh ni bilo. Dolga leta je v njej delala mama Majde Podlogar, Zofka Podlogar. Ko je prišla iz šole, je Majda odhajala k njej, da ji je pomagala pospraviti zaboje s steklenicami in napolniti police za naslednji dan: »Trgovina v Slovenski vasi je bila v primerjavi z današnjimi trgovinami majhna, preprosta, domača, a prijazna. Mami je v njej delala sama, šest dni v tednu. Ne spomnim se, da bi bila kdaj na bolniški ali na dopustu. Bila je vse v

eni osebi: poslovodja, nabavni, prodajalka in še čistilka. Prodajalna je imela en večji prostor, v katerem so bile police in pult ter še dva skladiščna prostora. Če je bilo v njej naenkrat več kot sedem ljudi, je bilo že tesno, a nihče zaradi tega ni bil nejevoljen. V trgovini si lahko kupil vse in ko je dobila še hladilnik, tudi sveže mleko, jogurte in mesne izdelke. Hladilnik je služil tudi za hlajenje piva, ki je bilo dobrodošla osvežitev v poletnih mesecih. Skratka, pravo razkošje za tisti čas.« Trgovinica je nepretrgoma obratovala od časov po drugi svetovni vojni pa vse do leta 1990, ko je bila že del trgovske verige Mercator. Zofka Podlogar je delo dobila v trgovini, ki sta jo odprla Danica in Jože Vojnovič, a se je s spremembo le stežka sprijaznila.

Danes trgovine tudi v Slovenski vasi ni več. Pa vendar se besede grofa Maxa Barba zdijo večne, saj vas še danes izstopa po velikem številu obrtnikov in podjetnikov, medtem ko niti ena hiša nima več kmetije.

Maja Gregorčič

Povzeto po knjigi: Podobnik, Lojze, ur., Slovenska vas skozi čas. Turistično društvo Šentrupert, Šentrupert 2011

Blokovski vrtovi

Bloke v Slovenski vasi, kamor so se naselile družine uslužbencev takratnega Kazensko poboljševalnega doma (KPD) Dob, so zgradili med letoma 1957 in 1960. Za takratne razmere so bili zelo moderni.

Ko so bili zgrajeni, je bilo v njihovi okolici veliko neizkoriščenega prostora in novi stanovalci so lepo uredili njihovo okolico. Oblikovali so zelenice ter zasadili jablane, platane in smreke. Franciju Plutu še danes ostaja v ustih okus slastnih carjevičev: »Ob blokkih so rasle jablane, ki so bile prava poslastica za otroke, zlasti carjeviči, ki smo jih jedli, ko so bili še zeleni. Spomnim se leta, ko je bilo prav veliko jabolčk. Oče jih je pobral, stolkel z okroglim metrskim polenom in stolčeno maso z zvijanjem v močni žakljevini stisnil in tako pridelal jabolčnik. Tega so potem s prijatelji spili ob dolgih partijah igre Člo-

vek, ne jezi se. Včasih so igrali kar celo noč.« Poleg stanovanja je vsaka družina dobila tudi parcelo za ureditev zelenjavnega vrta. Da je bila primerna za vrtnarjenje, jo je bilo najprej potrebno urediti. Kljub temu, da so stanovalci blokov oz. uslužbenci na Dobu prihajali z vseh koncev Slovenije in s sabo prinašali različne navade, urejanje ni predstavljalo bremena. Veliko je bilo namreč takih, ki so prihajali iz kmečkega okolja, vajeni kmečkih opravil in dela na zemlji.

Na razriti zemlji pa žuljev niso dobivali samo starši, ampak tudi otroci. »Če ste mislili, da blokovski otroci nismo opravljali kmečkih opravil, se močno motite. Še huje, kmetije so imele traktorje in konje, mi pa smo morali vse delo opraviti na roke. Ročno smo delali, ker je bilo med vrtovi enostavno premalo prostora za strojno obdelavo. Sosed je sosedu tako »zaštilhak« pot, da še samokolnice niso imel kje peljati, vsekakor pa tega niso mogli narediti tedaj, ko so bile postavljene fižolovke,« je nad ročnim obdelovanjem zemlje negodoval Cveto Stane. Zanimanje za vrtnarstvo je bilo med novimi stanovalci v porastu in vrtnički so se kmalu začeli prevešati od ravnice pri blokkih po bregu navzdol. Po mnenju ekipe mladih, nadebudnih nogometašev je za tovrstno dejavnost vladalo celo preveliko zanimanje, saj so zagnanim žo-

gobrcem, med katerimi je bil tudi moj oče, pogosto »hodili v zelje«: »Prelopatali so cel travnik med bloki in igriščem za gradom in se močno približali igrišču. Tako so se poleg kmeta na koncu igrišča pojavili dodatni »nergači«, češ, da jim z žogo uničujemo pridelek.« Andrej Jurca se je celo ustrašil, da bodo vrtničkarji ob vsej delovni vne- mi zasedli tudi igrišče: »K sreči so nam spodaj uredili manjše nogometno igrišče, drugače bi se lahko zgodilo, da ga ne bi bilo.«

Kaj hitro se je začelo odvijati sprva mogoče neopazno tekmovanje, čigav vrtniček bo lepše in bolj domiselno urejen in prvi zavistni pogledi, če je sosedov pridelek slučajno prej obrodil. Cveto Stane je tako kmalu uvidel, da mama ni ponosna samo nanj, ampak se za blokom skriva njen drugi »otrok«: »V ponos materam niso bili samo sinovi in hčere, ampak tudi vrtovi. Prav prijetno jih je bilo opazovati, kako so brskale za plevelom, pa čeprav je bil ta še globoko v zemlji. Njihove zavistne poglede, predvsem pa jezo na sosedov prej rdeči paradižnik, smo otroci občutili tudi na lastni koži.«

Tisti čas je posebej izstopal vrtniček Podlogarjevih. Majda Podlogar takole obuja spomin na »nasade« fižola: »Vsi so imeli vrt in seveda smo ga imeli tudi mi. Ampak naš vrt je bil nekaj posebnega. Na njem je bilo moč opaziti, da je oče izhajal iz Šentjanža, kjer so imeli nasade hmelja. Po vseh drugih vrto- vih se je namreč fižol ovijal okoli lese- nih kolov, samo na Podlogarjevem vrtu pa je fižol plezal po vrvi, kot hmelj. Res je bilo na prvi pogled nekoliko čudno, ampak smo jeseni najhitreje končali s pospravljanjem. Potegnili si za vrvi, ob-

Princeska med rožami leta 1965 (hrani Mihaela Silvester)

ral fižol, ostalo pa zažgal. Spomladi je oče napel spet novo vrv in tako več let nismo imeli nobenega dela s postavljanjem in nato pospravljanjem kolv. No, sčasoma smo tudi sami prešli na lesene kole.«

Kakorkoli zadeve obrnemo, pa vrtničkarstvo, vsaj v blokih v Slovenski vasi, ni bilo samo žensko opravilo. Začelo se je tudi zbadanje med spoloma in tekmovanje, kdo je bolj zaslužen za lepši vrt in obilnejši pridelek, mame ali očetje. »Seveda so za lepim in bujnim vrtom stali tudi naši očetje. V priročnih lesenih hišicah, barakah, so vodili vzrejo domačih živali, od kokoši, puranov, zajcev, v jesenskih mesecih pa se je sem in tja oglasil še kakšen pujs. Petelinili so se s svojo vzrejo in ugotavljali, kdo ima največjega petelina, zajca in koliko jajc so pobrali. Stranski produkt vzreje je bil gnoj, ki so ga žene uporabile za pognojitev vrta. Očetje so v en glas zatrjevali, da je pridelek odvisen predvsem od kakovostnega gnojila, ki so ga z vzrejo domačih živali pridelali prav oni, matere pa, seveda, s tem niso soglašale,« je prerekanje staršev večkrat poslušal Cveto Stane in nadaljeval v smislu, da tudi pri barakah ni šlo brez ponašanja s tem, kateri oče ima lepšo barako: »Naša baraka je bila nekaj posebnega. V njej nismo samo vzgajali prej omenjenih živali, ampak je bila istočasno tudi mala lesna delavnica. Od orodja ni stvari, ki je tam ne bi bilo, tako, da sem se tudi sam večkrat česa lotil, četudi je izdelek na koncu končal v peči. Bilo pa je še nekaj, po čemer je slovel moj oče in zaradi česar se je naša baraka še razlikovala od ostalih. Na njej je bila pritrjena kovinska plošča, ki je služila za pritrjevanje tarč. Kar nekaj nas je šlo skozi njegove roke, ko nam je razkril skrivnosti streljanja z zračno puško. Vedno mi je govoril: Veš, sine, pri streljanju je vse pri dihanju in proženju.«

Ker prvi rejci živali, predvsem zajcev, na svojih parcelah niso imeli prostora za postavitev zajčnikov, so zajčnike začasno postavili kar pri nas in pri Slavkovih. Sčasoma so si barake postavili za bloki, ko pa je navdušenje za atletiko na tekaški stezi ob nogometnem igrišču zamrlo, so le-te stale tudi nižje. Na koncu jih je bilo že toliko, da je zmanjkalo prostora, kamor bi postavili nove in Tone Odlazek ob preselitvi v Slovensko vas ni mogel skriti razočaranja: »Domačih živali nismo vzreja-

Mihaela Gregl pri zajčnikih za gradom leta 1966 (hrani Mihaela Silvester)

Lepo urejena okolica (hrani Lojze Gregorčič)

Lepo urejena okolica (hrani Lojze Gregorčič)

li, saj ni bilo več prostora, da bi kam postavili hlevček. Razpoložljivi prostor je bil namreč zaseden od že dalj časa tu živečih sovaščanov.« Tudi reja živali je poleg vrtničarstva pomenila zadovoljstvo, da so kljub življenju v bloku uspeli pridelati nekaj svojega, nudila pa jim je tudi sprostitev. »Naj še dodam, da smo imele gospodinje tudi kokoši in zajce, pa goske, nekateri stanovalci pa celo prašiče. Pri kokošnjakih smo imeli mizo in posejane rože, cvetlične grme in drevesa. Tam smo večkrat

uživali v naravi in se tudi poveselili in pomalicali. Poleg kokošnjakov in zajčnikov so bili vedno lepo obdelani vrtovi z veliko doma pridelane zelenjave in s cvetličnimi gredicami,« je veselje nad domačim pridelkom delila Greta Avsec.

Če je bila po mnenju slednje Slovenska vas v tistih časih raj, pa se je danes v primerjavi z nekdanjim sožitjem v bivanju in pripravljenosti pomagati pri delu veliko spremenilo. A vrtovi so ostali. Vsaj nekateri. Vrtovi tistih, ki jih

želijo obdelovati. In v ponos in veselje nam je lahko, da je med njimi tudi nekaj mladih družin, ki so se v vas priselile pred kratkim.

Maja Gregorčič, Zavod Rožlin

Besedilo je del raziskave o vrtovih nekdaj in danes, ki jo Zavod Rožlin izvaja na območju občine Šentrupert v letu 2018.

Povzeto po knjigi: Podobnik, Lojze, ur., Slovenska vas skozi čas. Turistično društvo Šentrupert, Šentrupert 2011

Smo v maln prpelal

Boltetov mlin na Jeseniščici – 2. del

Na Jeseniščici, ki se izlije v reko Mirno, sta delovala dva mlina; Boltetov v Dolenjih Jesenicah ter Špančkov mlin v Hrastovici. Boltetov mlin na zgornjo vodo s tremi pari kamnov je za stranke mlel od leta 1763 do leta 1966; torej več kot 200 let. Od leta 2003 je zaščiten kot kulturni spomenik lokalnega pomena.

V Boltetov mlin so vozili iz sosednjih vasi, najbolj oddaljeni mlevci so bili doma uro in pol hoda. »Pšenico so v mlin vozili kmetje z voli, redki s konjem. Vreče so prinašali tudi kar na hrbtu. V eni platneni oziroma bombažni vreči je bilo cirka en mernik pšenice. Mlinarica je žito ob prisotnosti prinašalca stehala na mlinski vagi in zapisala stehano količino v zvezek s tintnim svinčnikom, da je bilo manj izbrisljivo. Strošek za mletje se je obračunal kot merica. Predpis za mletje žita je bil ustaljen in določen že v stari Avstroogrski. Tako je prinašalec tudi vedel, koliko moke bo dobil iz stehane žita, mlinar pa, kolikšna bo merica oziroma njegov zaslužek. Ob koncu mletja se običajno pred lastniki moka ni več tehtala, razen če je kdaj kdo zahteval. Večinoma so mlinarju ljudje zaupali.« Sogovornik s Hrastnega se spominja, da so ljudje nosili mlet tudi v Boltetov mlin: »Pa tudi k Boltečki so včasih nesli zmlet. Pisali so se Strmole. Ženska, ki je mlela, je bila doma iz Šentvida in je velikokrat rekla 'hadič'. Je bil velik maln in dobro so mlel.«

Prevzemu zrnja je sledilo njegovo čiščenje, da ni bilo prahu, ki je škodoval mlinarjevim dihalom, za bolj kakovostno mletje in boljši izkoristek pa ga ja bilo treba tudi navlažiti. Čistili so predvsem pšenico: »Pšenica, ki so jo kmetje prinašali v mlin, ni bila čista – pogosto so bila vmes semena plevelov, pa tudi razne druge smeti, saj kmetje doma niso imeli pogojev, da bi žito natančno očistili. Pred mletjem je treba pšenico očistiti. Poleti je mama pogosto pšenico prala v posebnem železnem čeburu, ki je stal pred leseno ograjo in za-

turnicami – tak izraz smo uporabljali za spuščanje vode na lesena vodna kolesa. Oprano pšenico je nato razgrnila na grobo tkane lanene rjuhe in se je vse popoldne sušila na soncu. Seveda pa smo morali odganjati domače kokoši, da do zrnja niso prišle, čeprav so pogosto hotele. Pozimi pa smo pšenico čistili le s trirom na ročni pogon. Ta je izločal smeti in

zbiral očiščeno pšenico v podstavljenem škafu. Ko je bila pšenica očiščena, se je začel postopek vlaženja zrnja – temu so rekli fajhtanje pšenice. Več mernikov pšenice so stresli v večjo leseno trugo, ki je stala v bližini mlinskega groba, jo navlažili z vodo in jo premešali. Na mletje je potem tako pšenica čakala nekaj ur. Ko so bili vsi ti postopki končani, pa smo pšeni- ➤

Dekla Pepca, Boltetova Dragica in mama Francka. Hrani Boltetova Dragica.

Boltetova Dragica na vespi pred domačo hišo. Hrani Boltetova Dragica.

co vsipali v grob, da se je mlela,« pripoveduje sogovornica.

Družina Strmole se ni ukvarjala le z mlinarstvom. Podobno kot pri večini kmečkih mlinov so tudi pri Boltetovih poleg mletja vzrejali prašiče in govedo. V najboljših letih so imeli v svinjaku tudi do osem prašičev in v hlevu devet glav živine. Posledično je bilo tudi njihovo poljedelstvo usmerjeno predvsem v pridelovanje krmnih rastlin – krompirja, pese, korenja, kolerabe in detelje. Pšenice niso sejali, saj so je z merico iz mlina dobili dovolj. Na skoraj 16 hektarjev velikem posestvu so les za kurjavo in vzdrževanje orodja ter mlinjskih naprav sekali na desetih hektarjih domačega gozda. V travniškem sadovnjaku za hišo pa je zraslo dovolj sadja, da so pridelali jabolčnik in žganje, s katerima so pogostili stranke v mlinu in tabrharije, ki so jih pri Boltetovih naje-

mali predvsem za delo na polju; za plačilo so jim največkrat dali hlebec kruha. »Mama se je ukvarjala v glavnem samo z mlinarstvom, na polje ni nikoli hodila delat. Je pa poskrbela, da je dobila najete delavce. In kadar nje ni bilo, ko sem bila jaz že malo večja, da sem lahko kak škapec nesla gor v grot, sem bila jaz popoldne mlinarca, ker se je morala ona dogovarjat, ljudi nabrat, da so potem poljska dela opravili. Hlapec je skrbel za hlev, dekla Pepa pa bolj za svinje, torej je imela čez svinjake in hranjenje prašičev pa čiščenje hiše. Kuhala je malo, bolj preproste reči, ker ni znala. Na primer jabolčni zavitek je delala mama, ker mama je to znala, če se je pa kuhalo žgance, jih je pa lahko tudi Pepa. Hlapec je pa skrbel za govedo, za živino v hlevu, za kidanje gnoja, pa košnjo poleti za krmo, pa razvažanje gnoja na njive in travnike. In za privažanje. To je bilo hlapčevo delo. Včasih pa seveda tudi delo na njivi, tako služkinja kot hlapec. Jaz pa na njivi v glav-

nem nisem delala, saj sem mogla bit mlinarca. Na njivo nisem rada hodila.«

Boltetovi otroci so redno pomagali pri opravih v mlinu, vendar so imeli določen tudi čas za igro: »Moja mama je imela pravilo, da smo bili po kosilu, ki je bilo okoli dvanajste ure, otroci do štirih prosti. In takrat smo se lahko igrali. Potem pa je bilo treba nesti malico na njivo, v košari. Kruha, jabolčnik, poleti še vodo za pitje. To sem morala vedno jaz početi. Spomnim se, da sem tisto košaro kot majhna punčka težko nosila. Igrali smo se z vaškimi otroki. Zbirali smo se ob potoku, potem v čebelnjaku, poleti smo se kopali tam gor na ovinku, kjer je bil tolmun. Kadar je bilo sušno poletje, je bilo vode malo in nismo mogli skakat v vodo. Enkrat smo nabrali veje in potok zagradili, da je voda narasla. Mlin je pa začel klipa klapa in je mama pršla z vilami in je vse tiste veje razmetala.«

So se pa pri Boltetovih pogosto spopadali tudi s poplavami, saj sodi Jeseniščica v območje rednih poplav. Ljudem je najbolj ostala v spominu poplava leta 1984, ki je prizadela večino mlinov na Jeseniščici in njenih pritokih. Še danes znajo povedati, da je voda odnašala pajkelne in ostale mlinске dele: »Pri Boltet bi kmalu tisto mamo takrat zalilo. Da so potem drugi ljudje prišli, da je bilo že do postelje. Je pa spala ponoči, ni nič vedela. Do postelje gor je že bila voda. /.../ Da so jo potem ven rešili.«

Boltetovo domačijo je po smrti zadnje mlinarice Frančiške Strmole podedoval sin. Poskrbel je za najnujnejšo obnovo domačije in tako preprečil njeno nadaljnje propadanje. Vsi objekti so obdržali dokaj izvirno podobo s prvotno tlorisno zasnovo. V nekdanjem mlinškem prostoru je ohranjen del nekdanjega štajnpodna in mlinška naprava z enim kamnom in pajklom. Od leta 2002 je Boltetova domačija v lasti družine Weber. Boltetov mlin je bil leta 2003 skupaj z vsemi pripadajočimi objekti razglašen za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Sogovorniki: Karla Štojs, po domače Boltetova Dragica, Celje; Martin Slapšak, Hrastno; Martina Oblak, Gradišče, ter neimenovani sogovornik.

Povzeto po knjigi Smo v maln prpelal: Mlini na Jeseniščici in njenih pritokih, kjer so navedeni tudi vsi viri in literatura.

Liljana Jantol Weber in Mojca Ramovš

Poročna slika iz leta 1937, mlinar Ignac Strmole in mlinarica Frančiška Sinjur. Hrani Karla Štojs, po domače Boltetova Dragica.

Šentruperčani del zbornika Koprivnik in Gorjuše v zrcalu stoletij

V petek, 7. septembra 2018, je v sklopu prireditve Vodnikovi dnevi na Koprivniku v Bohinju v tamkajšnjem gasilskem domu potekala predstavitev zbornika Koprivnik in Gorjuše v zrcalu stoletij.

Foto: Albert Dobravec

Organizator je bila Krajevna skupnost Koprivnik Gorjuše. V goste so povabili vse avtorje, ki so sodelovali pri nastanku zbornika, ki zaznamuje 225-letnico ustanovitve župnije Koprivnik v Bohinju in prihoda Valentina Vodnika kot prvega stalnega dušnega pastirja.

Zbornik je nastal pod budnim očesom našega rojaka mag. Marjana Lamovška, ki je zadnja leta kot župnik služboval v župniji Koprivnik v Bohinju. Poleg vsega potrebnega, da je knjiga ugledala luč sveta, je prispeval uvodne misli. Večji del zbornika zajema Zgodovina župnije Koprivnik v Bohinju avtorja dr. Bogdana Kolarja. Etnološki

del z naslovom Majarjenje na Koprivniku in Gorjušah avtorice Mojce Ramovš sta s svojim raziskovalnim delom pomagali ustvariti še Liljana Jantol Weber in Simona Stipič. Tretji del Poselitev na območju Koprivnika v Bohinju pa sta prispevali dr. Alma Zavodnik Lamovšek in Špela Zohar. Knjižno delo, ki obsega več kot 200 strani, je izdal zavod Turizem Bohinj, s tem pa prispeval k ohranjanju identitete lokalnega prebivalstva.

Mojca Ramovš, Zavod Rožlin

Trebanjski volilni okraj dobil poslanca iz vrst krščanskih demokratov

Še enkrat hvala vsem, ki ste zaupali svoj glas Novi Sloveniji in s tem pripomogli k moji izvolitvi. Kot poslanec v Državnem zboru se bom po najboljših močeh trudil, da bo glas ljudi iz krajev, kjer sem bil izvoljen, v Ljubljani dobro slišan in upoštevan. Delal bom v dobrobit Slovenije in njenih ljudi.

Konec avgusta sem obiskal župana občine Šentrupert gospoda Ruperta Goleta. Predstavil mi je projekte občine in me seznanil z načrti za prihodnje. Ponudil sem mu pomoč in obljubil, da se bom kot poslanec trebanjskega volilnega okraja zavzemal, da bi občina lahko uresničila kar največ zastavljenih projektov. Prednost imata zagotovo izgra-

dnja obvoznice mimo Mirne in medgeneracijskega centra v Šentrupertu. Prepričan sem, da bo sodelovanje prineslo zelene rezultate.

Županu Goletu se zahvaljujem za možnost, da se bom v prihodnje lahko srečeval z občani občine Šentrupert na sedežu občine, in sicer vsak drugi ponedeljek v mesecu v dopoldanskih urah. Prvič 8. oktobra. Prosim, da se najavite na telefonsko številko 041/743 644. Vaše predloge in vprašanja mi lahko pošljete tudi po elektronski pošti na blaz.pavlin@nsi.si ali me pokličete po telefonu na številko 041/743 644.

Blaž Pavlin, poslanec

Galerijska paleta

V poletni čas smo v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje zakorakali s tradicionalnim Mednarodnim taborom likovnih samorastnikov Trebnje. Tako smo v juniju uspešno zaključili 51. tabor, na katerem je sodelovalo devet umetnikov iz šestih držav, ki so našo zbirko obogatili za štirinajst novih del. Trem umetnikom, Branki Pirc (Slovenija), Mitji Kokolu (Slovenija) in Minni Lehväsliho (Finska), smo podelili priznanja. Prvič je umetnik prejel tudi Veliko nagrado, to je bil Marc Bourlier (Francija), katerega samostojna razstava bo vključena v prihodnji galerijski razstavni program.

Poleti smo sodelovali pri delavnicah Cikoletja ter se tako družili in zabavali z vedoželjnimi otroki. Ob začetku novega šolskega leta 2018/2019 že načrtujemo prihajajoče dogodke. Za šolarje in ostale obiskovalce smo ponovno pripravili pester pedagoški, umetniški in kulturni program. Vabimo vas, da si ga ogledate na naši spletni strani. Prijave skupin sprejemamo na telefonsko številko 07 34 82 106 ali na elektronsko pošto galerija@ciktrebnje.si.

Obarvano jesen bomo podkrepili z odprtjem naslednje začasne razstave z naslovom Zrcaljenja, ki bo nadomestila trenutno razstavo Apel podobo na ogled ... Zrcaljenja združuje dva različna pogleda na avtoportrete, sodobni – selfiji oziroma sebki in tradicionalni – avtoportreti samorastniških umetnikov.

Selfi, sodoben avtoportret, omogoča posamezniku, da nadzoruje, kako ga svet dojema, in se vedno pogosteje uporablja tudi za posredova-

nje določenega sporočila. Tudi umetniki so se skozi stoletja upodabljali v obliki avtoportretov, hkrati pa opažanja o drugih prikazali v portretih. Obe obliki sta bili običajno skrbno načrtovani, odsevali sta tako portretiranca kakor tudi umetnika. Vse tri oblike imajo nekaj skupnega, in to je izražanje počutja, kreativnosti in nenazadnje tudi posebni pogled na svet.

Odprtje razstave bo v četrtek, 25. oktobra 2018, ob 18. uri v prostorih galerije in bo na ogled vse do nedelje, 10. februarja 2019. Vljudno vabljeni.

Andrejka Vabič Nose, Andreja Hari

Foto: arhiv CIK Trebnje

Novo šolsko leto, novi izzivi Univerze za tretje življenjsko obdobje Trebnje

Jesen že počasi naznanja začetek novega šolskega leta in s tem pestrega dogajanja v našem centru.

27. septembra 2018 bo v naši veliki predavalnici strokovno srečanje »Starejši zaposleni – realnost prihodnosti«. Na njem bomo s priznanimi strokovnjaki ugotavljali, kako v organizaciji razvijati potencial in spodbuditi zavzetost starejših zaposlenih. Z nami bodo Zdenko Šalda, dr. med. (ZD Trebnje), dr. Sara Brezigar (Akademija Panta Rei), dr. Željko Čurić (O.K. Consulting d.o.o.) in mag. Eva Mermolja (Ljudska univerza Ajdovščina). Srečanje, ki je brezplačno, je namenjeno direktorjem, vodjem področij, strokovnim delavcem za kadre in vsem, ki jih tematika zanima.

Že tradicionalno v mesecu septembru in oktobru potekajo vpisi v srednješolske programe s področja ekonomije, trgovine, gostinstva in predšolske vzgoje. 2. oktobra ob 9. uri pa bomo zakorakali v že 21. leto delovanja Univerze za tretje življenjsko obdobje Trebnje (UTŽO). Odprtje bo tokrat v Mokronogu, kamor bo tudi organiziran prevoz. Univerza bo ponovno odprla svoja vrata vsem upokojencem iz občin Šentrupert, Mokronog-Trebelno, Trebnje, Mirna in drugih občin.

Vas zanima? Pokličite v svetovalno središče na našem centru na 07 34 82 108 ali se oglasite osebno in z veseljem vam bomo svetovali. Informiranje in svetovanje je za udeležence brezplačno, saj ju sofinancirata Evropski socialni sklad in Republika Slovenija. Več o izobraževalni ponudbi in drugih naših projektih dobite na www.ciktrebnje.si ali nas spremljajte na CIK Facebook strani.

Tanja Vrčkovnik in Kristina Jerič

Center za izobraževanje in kulturno izboljšanje

Starejši zaposleni – realnost prihodnosti

BREZPLAČNI STROKOVNI DOGODEK

za direktorje, vodje področij, strokovne delavce za kadre in vse, ki jih tematika zanima.

27. september 2018, CIK Trebnje

Predavatelji:

- **Zdenko Šalda**, dr. med. (ZD Trebnje)
- **Dr. Sara Brezigar** (Akademija Panta Rei)
- **Dr. Željko Čurić** (O.K. Consulting d.o.o.)
- **Ga. Eva Mermolja** (LJU Ajdovščina)

Več informacij **07 3482 104** | www.ciktrebnje.si **Vljudno vabljeni!**

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT**

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

EVROPSKI KMETIJSKI SKLAD ZA RAZVOJ PODEŽELJA
Evropa investira v podeželje

Pestra jesen v Krajevni knjižnici Šentrupert

Poletje je, kot vedno, minilo prehitro in že je tu jesen s kopico dogodkov in dejavnosti.

V začetku septembra smo sodelovali na prireditvi Lesena čipka, na kateri smo se predstavili z ustvarjalno delavnico, skupnim družinskim branjem in razstavo. Skupno branje pod kozolci poteka v okviru Nacionalnega meseca skupnega branja (8. 9. do 8. 10. 2018).

Naše mlade bralce, ki ste med poletjem pridno brali in izpolnjevali izzive v Vesolju bralnih zakladov, vabimo na druženje z Andrejem Rozmanom Rozo. Srečanje bo 21. 9. 2018 ob 18. uri v Knjižnico Pavla Golie Trebnje.

V četrtek, 27. 9. 2018, vas vabimo na Delavnico kaligrafije v prostore Krajevne knjižnice Šentrupert. Zaradi omejenega števila prijav vas prosimo, da pokličete na telefonsko številko 07 34 82 110 ali pišete na patricija.tratar@tre.sik.si. Delavnico sofinancira Občina Šentrupert.

Otroci od 4. do 8. leta ste vabljeni na Ure pravljic, ki bodo od 26. septembra dalje vsako drugo sredo ob 17. uri v knjižnici Šentrupert.

Z oktobrom ponovno začenjamo z večletnima projekta spodbujanja branja Bralna potepanja in Jurčkov nahrbtnik. Bralna potepanja imajo letos športni pridih, saj Knjižnica Pavla Golie Trebnje sodeluje v Letu zdravja, gibanja in športa Občine Trebnje.

Na naših enotah si lahko izposodite bralnike InkBook Prime, s katerimi lahko berete e-knjige s spletne strani Biblos.

24. oktobra pa vas vabimo na strokovno predavanje Jožice Pivec, ki nas bo poučila o zdravlilni moči zelišč.

Patricija Tratar, Knjižnica Pavla Golie Trebnje

Komunala Trebnje gradi poslovno-logistični center

Sredi avgusta so direktor javnega podjetja Komunala Trebnje Stanko Tomšič, župani vseh štirih občin soustanoviteljic javnega podjetja in direktor podjetja GPI Tehnika Novo mesto Drago Muhič položili temeljni kamen za izgradnjo novega Poslovno-logističnega centra Komunale Trebnje. Naložbo v višini 2,85 milijona evrov v celoti financira trebanjsko javno podjetje.

Komunala Trebnje d.o.o. je javno podjetje v stoddstotni lasti občin Trebnje, Mokronog-Trebelno, Mirna in Šentrupert. »V zadnjih letih predvsem na področju gospodarskih javnih služb komunale te občine zelo dobro sodelujejo tako med sabo kot tudi z javnim podjetjem in ta projekt je, tako mislim, tudi odraz dobrega sodelovanja med javnim podjetjem in med občinami,« pravi direktor javnega podjetja Komunala Trebnje Stanko Tomšič.

Župani Alojzij Kastelic, Anton Maver, Dušan Skerbiš in Rupert Gole so pred polžitvijo temeljnega kamna v nagovorih poudarili, da je vodenje Komunale v zadnjih letih pozitivno in usmerjeno h kakovostni storitvi za občane in občine. Strinjajo se tudi, da Komunala potrebuje nove, sodobnejše prostore, ki jih bo na tej lokaciji ob glavni cesti Trebnje-Mirna lahko v polnosti izkoristila. Direktor podjetja GPI Tehnika Drago Muhič pa je dodal, da so se gradnje lotili odgovorno in da verjamejo, da bodo upravičili zaupanje.

NA KRATKO:

Dolgoletno željo po selitvi na primernejšo lokacijo in v nove prostore so začeli uresničevati leta 2016, ko so določili lokacijo in kupili zemljišče za gradnjo novega centra na obrobju mesta Trebnje v smeri Mirnske doline, kar je optimalna lokacija za dejavnosti, ki jih javno podjetje izvaja na območju vseh štirih občin. S poslovanjem na novi lokaciji Komunala s svojo logistiko ne bo obremenjevala mesta Trebnje, hkrati pa bo prijaznejša do zaposlenih in uporab-

nikov komunalnih storitev.

Na letošnjem javnem razpisu je Komunala za izvajalca del (zemeljska dela, gradnja in oprema) izbrala podjetje GPI Tehnika d.o.o. Novo mesto, s katerim je bila 21. junija 2018 podpisana pogodba v višini 2,85 milijona evrov. Komunala za nakup zemljišča, projektno dokumentacijo, preddela, nadzor in plačilo komunalnega prispevka sicer namenja še približno pol milijona evrov. Selitev v nove prostore naj bi bila dokončana do maja prihodnje leto.

Petra Krnc Laznik

Stari aparati za otroški smeh

Do sredine poletja so v sklopu vseslovenske zbiralne akcije družbe ZEOS zbrali že dobrih 300 ton starih aparatov in s tem 4.588 evrov za Društvo Rdeči noski. Zbiranje starih aparatov poteka do konca leta.

Male aparate, ki ne delujejo več, ali odslužene baterije in sijalke lahko brezplačno oddate v posebne zelene kote na 67 lokacijah poslovalnic Big Bang, d.o.o., Gorenje GSI, d.o.o., Mercator d.d., MTehnika in MERKUR trgovina, d.d. in tako naredite nekaj dobrega za okolje in za otroški smeh, ki ga bolnim otrokom in drugim bolnikom pričarajo bolnišnični klovnovi iz Društva Rdeči noski.

povzela Petra Krnc Laznik

Jesenski dogodki

SEPTEMBER

Torek, 25. 9. 2018, ob 14.00 v prostorih OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Delavnica kaligrafije za osnovnošolce, ob 400-letnici šolstva v Šentrupertu
Vabi KPGT, krajevna knjižnica Šentrupert

Vsako drugo sredo od 26. 9. 2018 ob 17.00 v knjižnici Šentrupert

Ure pravljic (za otroke od 4. do 8. leta)
Vabi KPGT, krajevna knjižnica Šentrupert

Četrtek, 27. 9. 2018, ob 17.00 v knjižnici Šentrupert

Delavnica kaligrafije za odrasle, ob 400-letnici šolstva v Šentrupertu
Vabi KPGT, krajevna knjižnica Šentrupert

Sobota, 29. 9. 2018, ob 18.00 v cerkvi sv. Ruperta v Šentrupertu

Koncert ljudskih in umetnih pesmi
Vabi Društvo Mavrica Šentrupert, Vaški pevci

OKTOBER

Četrtek, 4. 10. 2018, ob 17.00 v galeriji OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Muzikal in predstavitev knjige ob 400-letnici šolstva v Šentrupertu
Vabi OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Petek, 5. 10. 2018, ob 17.00 v galeriji OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Osrednja prireditev, posvečena 400-letnici šolstva v Šentrupertu
Vabi OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Sobota, 13. 10. 2018

I 9. Steklasova pohodna pot
Vabi Planinsko društvo POLET Šentrupert

Sobota, 13. 10. 2018

od 7.00 do 12.00, trg v Šentrupertu:

Humanitarna akcija Drobtinica
Vabi Rdeči križ, KORK Šentrupert

od 12.00 dalje, igrišče pri OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert:

Dobrodelna prireditev »za obnovo šolskega igrišča«
Vabijo lokalna društva

Ponedeljek, 22. 10. 2018, ob 17.00 v prostorih OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Delavnica za starše: KAKO OTROKOM PREDATI ODGOVORNOST, ki jo bosta vodila dr. Tadeja Milivojevič Nemanič in Tjaž Nemanič. (predvideno trajanje 2 uri; potrebne prijave; zaželeno, da se delavnice udeležita oba starša).

Vabi Društvo za zdravje in sožitje v družinah Trebnje, v okviru projekta Zdrave občine

Sreda, 24. 10. 2018, ob 18.00 v galeriji OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Predavanje Jožice Bajc Pivec o zdravilni moči zelišč
Vabi KPGT, krajevna knjižnica Šentrupert

Četrtek, 25. 10. 2018, ob 18.00 v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje

Odprtje razstave Zrcaljenja (avtoportreti, portreti in selfiji)
Vabi Galerija likovnih samorastnikov Trebnje

DECEMBER

Ponedeljek, 03. 12. 2018, od 10.00 do 18.00 v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje

Dan odprtih vrat ob Ta veselem dnevu kulture
Vabi Galerija likovnih samorastnikov Trebnje

Nedelja, 16. 12. 2018, ob 18.00 v galeriji OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Tradicionalni novoletni koncert
Vabi KUD Ženski pevski zbor Šentrupert

Torek, 25. 12. 2018, v cerkvi sv. Ruperta v Šentrupertu

Božični koncert
Vabi vokalna skupina LILITH

ŠentRUPERT

GLASILO OBČINE ŠENTRUPERT • Leto: XX. / 3 • Jesen 2018 • USTANOVITELJICA: Občina Šentrupert - zanjo: Rupert Gole • UREDNIŠKI ODBOR: Mateja Leban, urednica; člani: Janja Jerovšek, Petra Krnc, Mojca Ramovš, Jaka Trček, Liljana Jantol Weber, dr. Jože Uhan • Avtor naslovne fotografije je Franc Pepelnak • GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK: Piktogram d.o.o., Dobrova • Glasilo izhaja štirikrat letno • Naklada: 1150 izvodov • Glasilo je za občane Občine Šentrupert brezplačno.

Prispevke za jesensko številko glasila Šentrupert pošljite do vključno petka, 30. 11. 2018, na e-naslov glasilo@sentrupert.si.

Priporočena dolžina je 1500 znakov s presledki vred. Fotografije ustrezno poimenujte in dodajte kot priponko v formatu jpg vsaj velikosti 1024 x ***.